

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE

ULUSAL EYLEM PLANI (2016-2020)

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA, 2016

KADININ STATÜSÜ

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE

ULUSAL EYLEM PLANI (2016-2020)

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA, 2016

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIğI
KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜğÜ

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele
Ulusal Eylem Planı (2016-2020) elektronik
sürümüne aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz.

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/ulusal-ey-lem-planlari/kadina-yonelik-siddetle-mu-cadele-ulusal-eylem-planı>

Yapım
Uluslararası Pirireis Kültür Ajansı
www.pirireisajans.com

Bu kitap 1500 adet basılmıştır.
Aralık 2016

SUNUŞ

Şiddetin en yaygın biçimlerinden biri olan kadına yönelik şiddet, kadınların haklarının ve temel özgürlüklerinin ihlalini oluşturmaktadır. Kadına yönelik şiddet, ulusal ve uluslararası tüm gelişmelere rağmen, coğrafi sınır, ekonomik gelişmişlik ve öğretim düzeyine bakılmaksızın tüm dünyada ve kültürlerde yaygın olarak görülen evrensel bir sorundur.

Kadına yönelik şiddetle mücadele; çok yönlü, bütüncül bir yaklaşımı ve toplumun tüm kesimlerinin ortak ve kararlı mücadelesini gerektirir. Dolayısıyla, disiplinler arası bir yaklaşımla çalışmaların yürütülmesi ve ilgili tüm tarafların önleme, koruma, cezalandırma ve politika boyutuyla sürecin içinde yer alması büyük önem arz etmektedir.

Ülkemizde kadın-erkek eşitliğinin sağlanması, kadının insan haklarının korunması ve güçlendirilmesi ile kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda önemli yasal düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Ancak, kadına yönelik şiddetle mücadelede yasal düzenlemeler kadar bu düzenlemelerin etkin şekilde uygulanması, şiddet mağdurunun yanısıra şiddet uygulayana yönelik koruma, tedavi, rehabilitasyon hizmetlerinin sunulması ile konu hakkında toplumsal farkındalığın ve duyarlılığın artırılması da büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede, Bakanlığımız tarafından kadına yönelik şiddetin kabul edilemez olduğu inancıyla yürütülen çalışmalar geniş bir yelpazede, kararlılıkla ve kapsamlı işbirliğiyle sürdürülmektedir. Bu kararlılığın ve işbirliğinin somut örneklerinden birisi olan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2012-2015)”nın uygulama süresinin 2015 yılı sonunda dolması nedeniyle, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile üniversitelerin kadın araştırmaları merkezlerinin katkı ve katılımlarıyla, İstanbul Sözleşmesi başta olmak üzere taraf olunan ilgili uluslararası sözleşmeler ve ulusal mevzuat hükümleri, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2012-2015)” izleme ve değerlendirme toplantı raporları, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen konuya ilişkin araştırmaların sonuçları, Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu çıktıları ve son dönemde ortaya çıkan toplumsal ihtiyaç ve gelişmeler göz önünde bulundurularak “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2020)” hazırlanmıştır.

Söz konusu Plan’ın, daha geniş kesimlere ulaşacağı ve ilgili tüm taraflara, kadına yönelik şiddetle mücadelede gerçekleştirecekleri tüm çalışmalarda ışık tutacağı umudu ve inancıyla başta Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü olmak üzere, Plan’ın hazırlanmasında emeği geçen tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarına teşekkür ediyor, Plan’da yer alan faaliyetlerin hayata geçirilmesi için tüm ilgilileri işbirliğine davet ediyorum.

Dr. Fatma Betül SAYAN KAYA
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	i
İÇİNDEKİLER	ii
TANIMLAR	iv
KISALTMALAR	vi
I. KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE	1
1. Genel Bir Bakış	2
2. Kadına Yönelik Şiddetin Sınıflandırılması	4
2.1. Fiziksel Şiddet	5
2.2. Cinsel Şiddet	5
2.3. Psikolojik Şiddet	5
2.4. Ekonomik Şiddet	5
3. Dünyada ve Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddete İlişkin İstatistikler	6
3.1. Dünyada Durum	6
3.2. Türkiye’de Durum	10
4. Uluslararası Gelişmeler	13
5. Türkiye’deki Gelişmeler	18
5.1. Yasal Gelişmeler	18
5.2. Temel Politika ve Programlar	20
5.3. Kurumsal Yapılanma	23
5.4. Kurumlararası İşbirliği Faaliyetleri	29
5.5. Projeler	31
5.6. Araştırmalar	32

II. KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE ULUSAL EYLEM PLANLARI	35
1. Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2007-2010)	36
2. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2012-2015)	37
3. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2020)	38
3.1. Eylem Planının Yapısı	39
III. EYLEM PLANI	41
AMAÇ ve HEDEFLER	42
1. MEVZUAT DÜZENLEMELERİ	44
2. FARKINDALIK YARATMA VE ZİHNİYET DÖNÜŞÜMÜ	48
3. KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ HİZMET SUNUMU VE ŞİDDET MAĞDURLARININ GÜÇLENMESİ	58
4. SAĞLIK HİZMETLERİNİN DÜZENLENMESİ VE UYGULANMASI	70
5. KURUM KURUŞLAR ARASI İŞBİRLİĞİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME	76
IV. UYGULAMA, İZLEME VE DEĞERLENDİRME	87

TANIMLAR

Çocuk: Daha erken yaşta ergin olsa bile, on sekiz yaşını doldurmamış kişi.

Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duysal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit koşullarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre koşullarından etkilenen birey.

Erişilebilirlik: Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olması.

Ev içi şiddet: Aile içerisinde, aile birliğinde veya daha önceki veya şu anki eşler veya ebeveynler arasında meydana gelen, failin aynı evi şuan veya daha önce şiddet mağduruyla paylaşmış paylaşmadığına bakılmaksızın fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddetin bütün biçimleri.

İlgili Kurum(lar): Eylem Planı doğrultusunda işbirliği içinde yapılacak faaliyetlerin kendi sorumluluk alanına giren kısmını yürüten kurum/kuruluş.

Kadına yönelik şiddet: İster kamu hayatında ister özel hayatta meydana gelsin baskı veya rastgele özgürlüğünü engelleme de dâhil kadınların fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zararı veya ızdırabı ile sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel olan tüm eylemler.

Koordinatör Kurum: Eylem Planı doğrultusunda yapılacak faaliyeti bizzat yürütecek olan sorumlu kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlayacak kurum/kuruluş.

Mülteci: Ülkesinde ırk, din, sosyal konum, siyasal düşünce ya da ulusal kimliği nedeniyle kendisini baskı altında hissederek kendi devletine olan güvenini kaybeden, kendi devletinin ona tarafsız davranmayacağı düşüncesi ile ülkesini terkedip, başka bir ülkeye sığınma talebinde bulunan ve bu talebi o ülke tarafından 'kabul' edilen kişi.

Sorumlu Kurum(lar): Eylem Planı doğrultusunda yapılacak faaliyeti bizzat yürütecek olan kurum/kuruluşlar.

Şiddet: Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranış.

Toplumsal cinsiyet: Belli bir toplumun kadınlar ve erkekler için uygun gördüğü sosyal olarak inşa edilen roller, davranışlar, etkinlikler ve yaklaşımlar.

KISALTMALAR

6284 sayılı Kanun: 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun

AFAD: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

AİHM: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

AK: Avrupa Konseyi

ASM: Sağlık Bakanlığı Aile Sağlığı Merkezi

ASPB: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

ATHGM: Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü

BM: Birleşmiş Milletler

CEDAW: Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi

CEDAW Komitesi: Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi

ÇHGM: Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

DDK: Devlet Denetleme Kurulu

DSÖ: Dünya Sağlık Örgütü

EYHGM: Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

FRA: Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı

İstanbul Sözleşmesi: Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

KEFEK: Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu

KSK: Kadının Statüsü Komisyonu

KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

KSGM: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

RTÜK: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

STK: Sivil Toplum Kuruluşları

ŞÖNİM: Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TCK: Türk Ceza Kanunu

TRT: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu

TSM: Sağlık Bakanlığı Toplum Sağlığı Merkezi

TTKB: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

UNFPA: Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu

UNHCR: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği

UNICEF: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

UNSTATS: Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü

UN WOMEN: Birleşmiş Milletler Kadın Birimi

UYAP: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi

YÖK: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

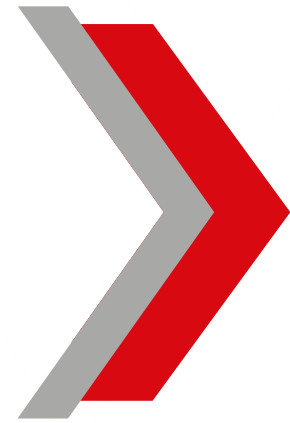

T.C.
Aile ve
Sosyal Politikalar
Bakanlığı

BÖLÜM

KADINA YÖNELİK
ŞİDDETLE MÜCADELE

1. GENEL BİR BAKIŞ

Kadına yönelik şiddet; bir insan hakkı ihlali ve ayrımcılık biçimi olarak kültürel, ekonomik, coğrafi sınır tanımaksızın tüm dünyada varlığını sürdürmektedir.

Kadına yönelik şiddet, kadınların insan haklarından yararlanmalarını ciddi biçimde engellemekte; yaşam, güvenlik, özgürlük, saygınlık, fiziksel ve duygusal sağlık hakkı gibi temel haklarını ihlal etmekte veya pratikte geçersiz kılmaktadır. Engelli kadınlar ve kız çocukları gibi belirli gruplar ise çoğu durumda, gerek kendi evlerinde gerekse dışarıda; şiddet, yaralanma, suistimal, ihmal, ihmalkâr davranış, kötü muamele veya sömürü gibi risklere karşı daha açık durumdadır.¹

Çok boyutlu bir sorun alanı olan kadına yönelik şiddet ve kadına yönelik ev içi şiddet, yalnızca kadınları olumsuz etkilemekle kalmamakta, bir bütün olarak toplumu da olumsuz etkilemektedir. Kadına yönelik şiddeti doğuran etkenler toplumsal cinsiyet eşitsizliği temelinde çoklu ve karmaşık bir yapı sergilemektedir. Kültürel faktörler, evlilik içinde çatışma yaşama, ilişkide sorunları çözememe gibi ilişki faktörleri; kadının ekonomik bağımsızlığının olmaması, istihdam olanaklarına erişimde sınırlılıklar gibi ekonomik faktörler ile karar alma mekanizmalarında ve yasal düzeyde kadın-erkek eşitliğinin sağlanamamış olması şiddetin ortaya çıkmasını etkileyen temel faktörlerdir. Bu nedenle şiddetin ortadan kaldırılması, kapsamlı ve eşgüdümlü politikalar gerektirmektedir.

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu tarafından kabul edilen Karar'da² ilk defa; kadına yönelik şiddetin kadınlar ve erkekler arasındaki tarihi eşitsiz ilişkilerden doğduğu, kadına yönelik şiddetin kadınların her türlü insan haklarını ve temel özgürlüklerini kullanmaktan mahrum bıraktığı, kadınların kapasitesini geliştirebilmeleri için büyük bir engel yarattığı kabul edilmiştir. Yine taraf devletlere yükümlülük getiren ve bu alanda bağlayıcılığa sahip tek Sözleşme olan "Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)" kadına yönelik şiddeti bir insan hakları sorunu olarak görmekte ve toplumsal cinsiyet

¹ Avrupa Konseyi Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi Açıklayıcı Kitapçık, (2011), syf: 5 <http://www.ihop.org.tr/2012/01/31/acklayc-kitapck-kadnlara-yoenelik-iddet-ve-ev-ci-iddetin-oenlenmesi-ve-bunlarla-muecadeleye-dair-soezleme/> (Erişim tarihi 05.09.2015).

² BM Genel Kurulu Üçüncü Komite Raporu üzerine (A/63/425) 63/155 Kadına Yönelik Her Türlü Şiddetle Mücadelenin Yoğunlaştırılması, <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi-belgeler> (Erişim tarihi 05.09.2015).

ile ilişkilendirmektedir. Sözleşme’de kadına yönelik şiddetin, erkeklerin kadınlar üzerinde tahakküm aracı olduğu ve kadınları ikincilleştirip gelişmelerini engellediği ve bunun da kadın ve erkek arasındaki güç eşitsizliğiyle ilgili olduğu belirtilmektedir.

Bir insan hakkı ihlali olarak “kadına yönelik şiddet” olgusu, uzun yıllar boyunca özel yaşam ve aile mahremiyeti içerisinde algılanmış, bu nedenle de gerek uluslararası gerekse ulusal düzeyde insan hakları gündemine geç girmiştir. Uluslararası düzeyde 1980’li yıllarla birlikte görünürlük kazanmaya başlayan bu olgu, 1990’lardan itibaren toplumsal bir sorun ve bir insan hakkı meselesi olarak görülmeye başlanmıştır. 1991 yılında, BM Ekonomik ve Sosyal Haklar Komisyonu ve Kadının Statüsü Komisyonu (KSK) tarafından, kadına yönelik şiddetin önemli bir problem olduğunun altı çizilmiştir.

Bu vurgunun devamında Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (CEDAW Komitesi), 19 No’lu Tavsiye Kararı’nda kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, “*bir kadına sırf kadın olduğu için yöneltelen ya da oransız bir şekilde kadınları etkileyen şiddet*” olarak tarif edilmiştir. Bu şiddet, “*kadına fiziksel, zihinsel ya da cinsel yönden zarar veya acıya neden olan davranışları, bu davranışlara ilişkin tehditleri, zorlamayı ve özgürlüklerin kaybedilmesine neden olan diğer davranışları*” kapsamaktadır.³

Kadına yönelik şiddet kavramı, uluslararası insan hakları hukuku alanında ilk kez 1993 yılında “Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Şiddetin Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri”de tanımlanmıştır. Bu çerçevede, kadına yönelik şiddet, “*İster kamusal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayanan bir eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir.*” şeklinde tanımlanmıştır. Ayrıca Bildiri’de azınlık gruplara dahil olan kadınlar, yerli kadınlar, mülteci kadınlar, göçmen kadınlar, kırsal bölgelerde veya uygarlığa uzak topluluklarda yaşayan kadınlar, bakıma muhtaç kadınlar, ceza veya tutukevlerindeki kadınlar, kız çocukları, en-

³ CEDAW 19 Sayılı Tavsiye Kararı, (1992), <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi-belgeler> (Erişim tarihi 05.09.2015)

gelli kadınlar, yaşlı kadınlar ve silahlı çatışma bölgelerinde bulunan kadınlar gibi bazı kadın gruplarının şiddete karşı savunmasız buldukları da özel olarak vurgulanmıştır.⁴

2011 yılında ülkemiz tarafından imzalanan ve onaylanan ve onaylayan ülkeler bakımından 1 Ağustos 2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren İstanbul Sözleşmesi'nde ise kadına yönelik şiddet, **“Bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak anlaşılmaktadır ve ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir.”** biçiminde tanımlanmıştır.

İstanbul Sözleşmesi'ne uygun olarak hazırlanan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da kadına yönelik şiddet, **“kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlali yol açan ve bu Kanun'da şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranış”** olarak tanımlanmıştır.⁵

2. KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN SINIFLANDIRILMASI

Hem uluslararası hem de ulusal mevzuatta kadına yönelik şiddetin yalnızca fiziksel olmadığı, cinsel, psikolojik veya ekonomik şekilde de meydana gelebileceği belirtilmektedir. Bu çerçevede, kadına yönelik şiddet literatürde genellikle; fiziksel şiddet, ekonomik şiddet, cinsel şiddet ve psikolojik/duygusal şiddet olarak gruplandırılmaktadır.

⁴ Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Şiddetin Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri, (1993), <https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/221-227.pdf>, (Erişim tarihi 05.09.2015).

⁵ 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542a9758369dc31550b3ac56/ailenin_korunmasi_ve_kadina_karsi_siddetin_onlenmesine_dair_kanun.pdf, (Erişim tarihi 05.09.2015).

2.1 Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet; başkasının vücut bütünlüğüne zarar veren, ona acı çektiren her türlü saldırı olarak tanımlanmaktadır. Bireyin fiziksel olarak zarar görmesine neden olan her türlü eylemi kapsayan fiziksel şiddet, sağlıksız koşullarda yaşamaya mecbur bırakmadan töre ve namus cinayetine kadar uzanmaktadır.

2.2 Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet; birini istemediği yerde, zamanda veya şekilde cinsel ilişkiye zorlamak; kişinin rızası olmaksızın cinsel nitelikli eylemlerde bulunmak; cinselliği bir tehdit, sindirme ve kontrol etme aracı olarak kullanmaktır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından cinsel şiddet "cinsel eylem gerçekleştirme amacıyla girişim, istenmeyen cinsel içerikli konuşmalar, birini cinsel amaçlı kullanmak, mağdur ve fail arasındaki ilişkinin niteliğine bakmaksızın, ev ya da iş ortamında kişinin cinselliğine yönelik zorlayıcı yaptırımlar" olarak tanımlanmıştır.

2.3 Psikolojik Şiddet

Psikolojik şiddet; bağırarak, korkutmak, küfür etmek, tehdit etmek, hakaret etmek, eve kapatmak, küçük düşürmek, lakap takmak, kadının nasıl giyineceği, nereye gideceği, kimlerle görüşeceği konusunda baskı yapmak, öfkesini çocuklardan çıkarmak, çocuklarını göstermemekle tehdit etmek, silah göstermek gibi eylemleri kapsamaktadır.

2.4 Ekonomik Şiddet

Ekonomik şiddet; kadının para harcamasının kısıtlanması, çalışmasına izin verilmemesi, zorla çalıştırılması, ekonomik konulardaki kararların erkek tarafından tek başına alınması, kadının parasının elinden alınması, iş yerinde olay yaratmak suretiyle kadının işten atılmasına neden olunması, kadının iş bulmasını kolaylaştırıcı becerilerinin geliştirilmesinin engellenmesi, ev ihtiyaçlarını karşılayacak maddi kaynaktan yoksun bırakılması, engelli kadını zorla dilendirme gibi birini kontrol etmek ya da cezalandırmak amacıyla ekonomik olarak sınırlamak için yapılan her türlü eylemdir.

3. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE KADINA YÖNELİK ŞİDDETE İLİŞKİN İSTATİSTİKLER

3.1 Dünyada Durum

Kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet dünya çapında en yaygın toplumsal sorun ve insan hakları ihlallerinden biri olarak varlığını sürdürmektedir. Kadına yönelik şiddetin yaygınlığını tespit etmeye yönelik yapılan çeşitli çalışmalardan elde edilen veriler bu gerçeği kanıtlar niteliktedir. DSÖ tarafından 2013 yılında yayınlanan rapor kadına yönelik şiddetin küresel düzeyde boyutlarını ortaya koymaktadır⁶:

- 2013 yılı verilerine göre, dünya çapında kadınların %35'i ya partnerinin (eşi veya birlikte yaşadığı kişi) fiziksel ve/veya cinsel şiddetine ya da partneri olmayan bir kişinin cinsel şiddetine maruz kalmaktadır. Ancak bazı ülke araştırmaları, kadınların %70'inin yaşamları boyunca partnerlerinden fiziksel ve/veya cinsel şiddet gördüklerini ortaya koymaktadır.
- Dünya çapında kadın cinayetlerinin %38'i kadınların eşi veya birlikte yaşadığı kişi tarafından işlenmektedir.
- Eşi veya birlikte yaşadığı kişiler tarafından fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kalan kadınlar birçok sağlık sorunu ile yüzyüze kalmaktadır. Örneğin, şiddete maruz kalan kadınlarda düşük doğum ağırlığına sahip bebeğe sahip olma oranı %16'dır. Şiddete maruz kalan kadınlar, kalmayanlara oranla neredeyse iki kat daha fazla kürtaj olmakta ve depresyona girmektedir.

Ayrıca dünya çapında 700 milyondan fazla kadın 18 yaşına gelmeden evlenmiştir. Bunların üçte birinden fazlasının (250 milyon) evlilik yaşı 15 yaşından küçüktür.⁷ Yoksul kız çocuklarının erken evlenme olasılığı varlıklı olan yaşlılarına nazaran 2,5 kat daha fazladır.

BM İstatistik Bölümü (UNSTATS) tarafından yayınlanan **"Dünya'da Kadın 2015: Eğilimler ve İstatistikler"**⁸ kitabının altıncı bölümünü **"Kadına Yönelik Şiddet"** oluşturmaktadır. Söz konusu bölümde yer alan veriler çerçevesinde; seçilmiş bazı ülkelerde kadına yönelik şiddetin mevcut durumu aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

⁶ Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), (2013), "Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence", http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/85241/1/WHO_RHR_HRP_13.06_eng.pdf?ua=1, (Erişim tarihi 21.11.2015).

⁷ Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), (2013), "Ending Child Marriage: Progress and Prospects", s.2. http://www.unicef.org/media/files/Child_Marriage_Report_7_17_LR..pdf. (Erişim tarihi 21.12.2015).

⁸ BM İstatistik Birimi (UNSTATS), (2015), "Dünya'da Kadın 2015: Eğilimler ve İstatistikler", <http://unstats.un.org/unsd/gender/worldswomen.html>, (Erişim tarihi 21.12.2015).

Tablo 1. Seçilmiş Ülkeler İtibariyle Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlığı (BM İstatistik Birimi “Dünya’da Kadın 2015: Eğilimler ve İstatistikler”)

Bölge	Ülke	Yıl	Kadına Karşı Fiziksel Şiddetin Yaygınlığı (%)				Kadına Karşı Cinsel Şiddetin Yaygınlığı (%)			
			Tüm Şiddet Uygulayanlar		Yakın İlişkide Olunan Erkekler Tarafından		Tüm Şiddet Uygulayanlar		Yakın İlişkide Olunan Erkekler Tarafından	
			Hayatında	Son 12 Ayda	Hayatında	Son 12 Ayda	Hayatında	Son 12 Ayda	Hayatında	Son 12 Ayda
Afrika	Kamerun	2011	54,6	27,4	44,8	29,0	29,0	9,8	20,3	11,2
Afrika	Fildişi Sahili	2011-12	35,6	19,9	24,6	22,2	4,5	..	5,3	4,6
Afrika	Kongo Demokratik Cumhuriyeti	2007	63,7	49,0	56,9	..	16,0	4,2	35,3	..
Afrika	Mısır	2005	47,4	15,7	33,2	18,2	..	..	6,6	3,9
Afrika	Kenya	2008-09	38,5	24,0	37,0	31,3	20,6	..	17,2	13,6
Afrika	Fas	2009-10	35,3	15,2	..	6,4	22,6	8,7	..	6,6
Afrika	Nijerya	2013	27,8	11,2	14,4	9,3	7,4	3,3	4,8	3,7
Afrika	Tunus	2010	31,7	7,3	20,3	7,2	15,7	7,4	14,2	9,0
Asya	Azerbaycan	2006	13,3	7,7	12,8	9,7	3,7	..	2,9	2,0
Asya	Çin Halk Cumhuriyeti	1999-00	..	..	15,4	..	..	..	..	..
Asya	Hindistan	2005-06	33,5	18,9	35,1	21,4	8,5	..	10,0	7,2
Asya	Japonya	2010	..	..	25,9	..	..	..	14,1	..
Asya	Pakistan	2012-13	32,2	19,2	26,8	18,0	..	..	..	..
Asya	Kore Cumhuriyeti	2013	..	..	..	7,2	19,5	2,7	..	5,4
Avrupa	Avusturya	2014	17,0	4,0	12,0	2,0	9,0	2,0	6,0	1,0
Avrupa	Belçika	2014	33,0	10,0	22,0	5,0	13,0	2,0	9,0	1,0
Avrupa	Bulgaristan	2014	27,0	7,0	22,0	6,0	12,0	3,0	9,0	3,0
Avrupa	Hırvatistan	2014	19,0	5,0	12,0	3,0	5,0	1,0	3,0	0,0
Avrupa	Çek Cumhuriyeti	2014	30,0	7,0	19,0	4,0	9,0	2,0	7,0	1,0
Avrupa	Danimarka	2014	48,0	10,0	29,0	3,0	19,0	2,0	11,0	1,0

Tablo 1. Seçilmiş Ülkeler İtibariyle Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlığı (BM İstatistik Birimi “Dünya’da Kadın 2015: Eğilimler ve İstatistikler”) (devamı)

Bölge	Ülke	Yıl	Kadına Karşı Fiziksel Şiddetin Yaygınlığı (%)				Kadına Karşı Cinsel Şiddetin Yaygınlığı (%)			
			Tüm Şiddet Uygulayanlar		Yakın İlişkide Olunan Erkekler Tarafından		Tüm Şiddet Uygulayanlar		Yakın İlişkide Olunan Erkekler Tarafından	
			Hayatında	Son 12 Ayda	Hayatında	Son 12 Ayda	Hayatında	Son 12 Ayda	Hayatında	Son 12 Ayda
Avrupa	Finlandiya	2014	43,0	9,0	27,0	4,0	17,0	3,0	11,0	1,0
Avrupa	Fransa	2014	42,0	11,0	25,0	5,0	15,0	2,0	9,0	1,0
Avrupa	Almanya	2014	33,0	7,0	20,0	3,0	12,0	1,0	8,0	1,0
Avrupa	Yunanistan	2014	24,0	7,0	18,0	5,0	6,0	2,0	5,0	2,0
Avrupa	İtalya	2014	25,0	6,0	17,0	5,0	9,0	4,0	7,0	4,0
Avrupa	Hollanda	2014	41,0	9,0	22,0	4,0	18,0	3,0	11,0	2,0
Avrupa	Polonya	2014	18,0	4,0	12,0	2,0	5,0	1,0	4,0	1,0
Avrupa	Portekiz	2014	23,0	5,0	18,0	4,0	4,0	1,0	3,0	1,0
Avrupa	Romanya	2014	29,0	7,0	23,0	6,0	6,0	2,0	5,0	2,0
Avrupa	İspanya	2014	20,0	3,0	12,0	1,0	6,0	1,0	4,0	1,0
Avrupa	İsveç	2014	41,0	8,0	24,0	3,0	18,0	3,0	10,0	2,0
Avrupa	Birleşik Krallık	2014	42,0	8,0	28,0	4,0	14,0	2,0	10,0	1,0
Güney Amerika	Kolombiya	2010	..	..	37,4	..	..	..	9,7	..
Güney Amerika	Ekvator	2011	38,0	..	35,0	..	25,7	..	14,5	..
Güney Amerika	Meksika	2011	15,2	6,4	12,3	5,4	38,9	20,8	5,9	2,5
Güney Amerika	Peru	2013	..	..	35,7	11,5	..	..	8,4	3,0
Kuzey Amerika	Kanada	2009	..	3,4	..	1,3	..	2,0	..	..
Kuzey Amerika	Amerika Birleşik Devletleri	2011	..	..	31,5	4,0	19,3	1,6	8,8	0,8
Okyanusya	Avustralya	2012	34,0	4,6	15,6	..	19,0	1,2	4,9	..
Okyanusya	Yeni Zelanda	2002	..	..	30,2	5,3	..	..	14,1	2,1
	Türkiye	2014	..	..	36,0	8,0	..	..	12,0	5,0

Diğer yandan, Avrupa Birliği (AB) ülkelerindeki durum incelendiğinde de kadına yönelik şiddetin yaygın bir sorun olduğu görülmektedir. AB Temel Haklar Ajansı (FRA) tarafından 2014 yılında 28 AB üyesi ülkede, 42.000 kadınla yüzyüze gerçekleştirilen araştırmanın sonuçları bunu ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçları:

- Her üç kadından birinin 15 yaşından itibaren fiziksel veya cinsel şiddete maruz kaldığını, son 12 ayda ise bu oranın %8 olduğunu,
- Kadınların yaygın biçimde istismara uğradığını ancak bunların çok azının kayıtlara geçtiğini, aile içi şiddet vakalarının sadece %14'ünün ve diğer şiddet vakalarının sadece %13'ünün rapor edildiğini,
- Şiddetin gerçekleştiği ilişkiyi bitiren kadınların hala risk altında olduğunu,
- Her beş kadından ikisinin (%43) şimdiki veya eski eşi/hayat arkadaşından psikolojik şiddet gördüğünü,
- 15 yaşından itibaren kadınların %18'inin ısrarlı takip mağduriyeti yaşadığını,
- Kadınların yaklaşık %12'sinin 15 yaşından önce yetişkin biri tarafından cinsel istismara maruz kaldığını,
- Eşi veya hayat arkadaşının şiddetine maruz kalan kadınların %42'sinin hamile iken de şiddet gördüğünü göstermiştir.⁹

⁹ Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (FRA), (2014), http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf (Erişim tarihi 05.09.2015).

3.2 Türkiye’de Durum

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması,¹⁰ 2013-2014 yıllarında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) tarafından yürütülmüş ve Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırma, 2008 yılında gerçekleştirilen Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması¹¹’nin ardından geçen yaklaşık altı yıl içinde, kadına yönelik şiddet biçimlerinin yaygınlığındaki farklılaşmayı ortaya çıkarmayı ve bu sürede şiddetle mücadele alanında gerçekleşen yasal düzenlemeleri, 6284 sayılı Kanun öncelikli olmak üzere değerlendirmeyi amaçlamıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, kadına yönelik şiddet, her yaştan, her eğitim grubundan, her bölge ve refah düzeyinden kadın için tehdit oluşturmakla birlikte, erken yaşlarda evlenen kadınlar ile boşanmış/ayrı yaşayan kadınlar daha fazla şiddet riski altındadır.

2014 Araştırması’na göre şiddet türleri ve Türkiye’deki yaygınlığına ilişkin veriler şu şekildedir:

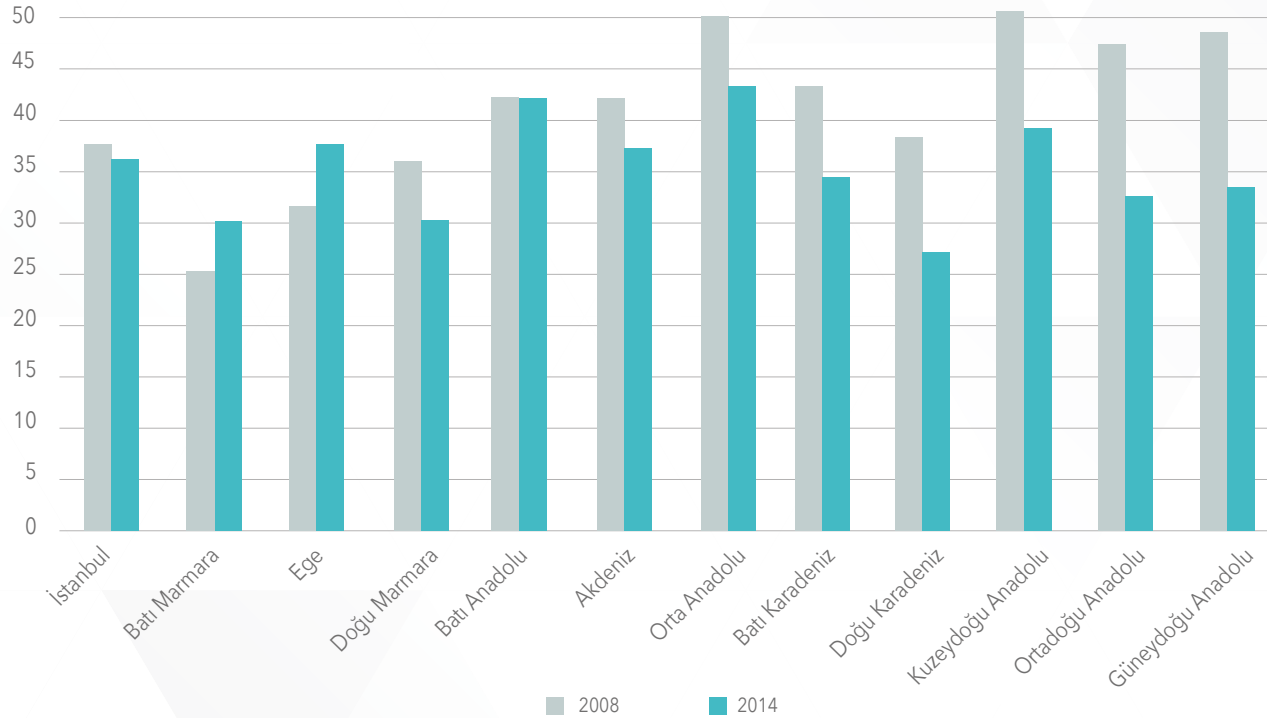
➤ Fiziksel şiddet

Ülke genelinde hayatının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kaldığını belirten kadınların oranı %36, son 12 ayda ise %8’dir. Başka bir ifadeyle, her 10 kadından yaklaşık dördü eşi veya birlikte olduğu erkeklerin fiziksel şiddetine maruz kalmıştır. 2008 yılında yapılan araştırma sonucuna göre bu oran %39’dur.

¹⁰ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM), (2014), “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması” <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542950d5369dc32358ee2bba/Ana%20Rapor.pdf> (Erişim tarihi 05.09.2015).

¹¹ Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM), (2008), “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması”, <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kadininstatusu/tdvaw/anasayfa.htm> (Erişim tarihi 05.09.2015).

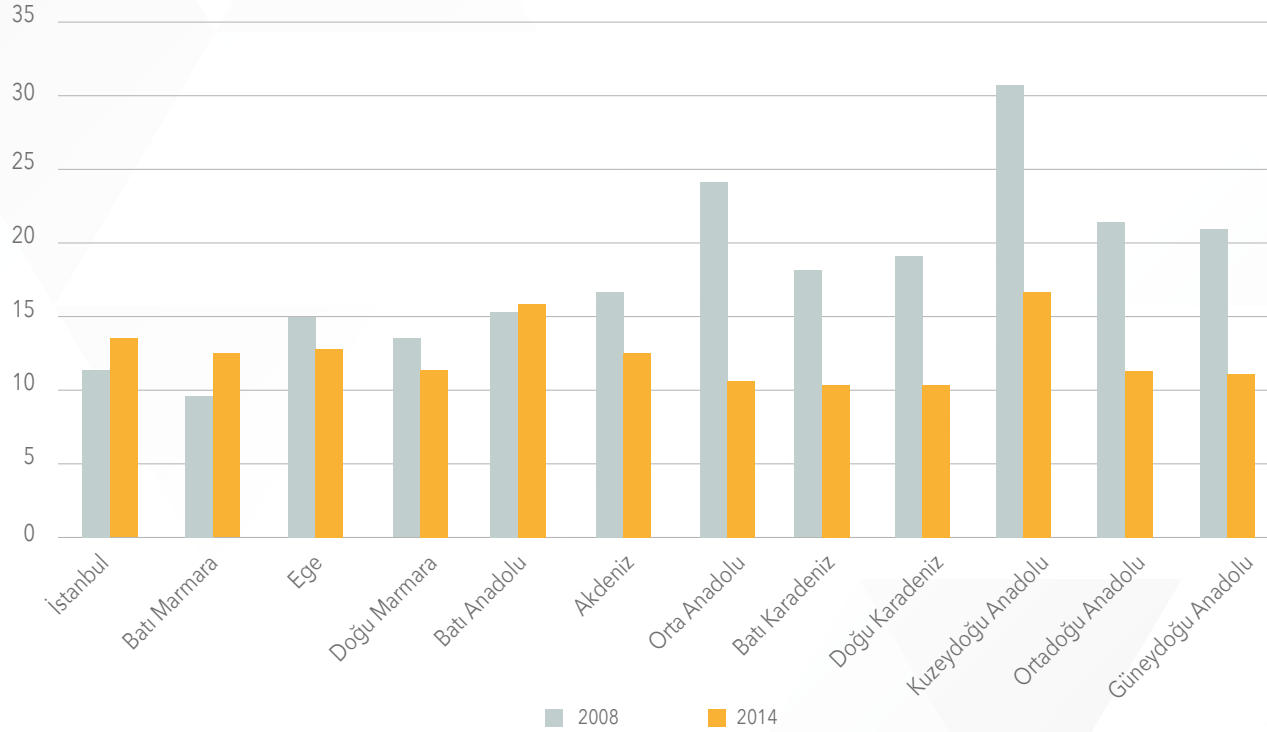
Grafik 1. Fiziksel Şiddet Yaygınlığı: Eşi veya Birlikte Olduğu Erkeklerin Fiziksel Şiddetine Maruz Kalmış Kadınların Bölgelere Göre Yüzdesi (2008-2014)

► Cinsel şiddet

Türkiye genelinde evlenmiş kadınların %12'si yaşamının herhangi bir döneminde, %5'i ise son 12 ay içinde cinsel şiddete maruz kaldığını belirtmiştir. Cinsel şiddetin en fazla dile getirildiği bölge ise Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'dir. Evlenmiş kadınların %38'i yaşamlarının herhangi bir döneminde fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalmıştır.

Grafik 2. Cinsel Şiddet Yaygınlığı: Eşi veya Birlikte Olduğu Erkeklerin Cinsel Şiddetine Maruz Kalmış Kadınların Bölgelere Göre Yüzdesi (2008-2014)

➤ Psikolojik şiddet

Türkiye genelinde kadınların yaşamlarının herhangi bir döneminde maruz kaldıkları psikolojik şiddet %44, son 12 ayda ise %26'dır. Batı Anadolu ve Orta Anadolu bölgelerinde yaşayan kadınların yarısı, yaşamlarının herhangi bir döneminde psikolojik şiddete maruz kaldıklarını belirtmiştir. 2014 yılında gerçekleştirilen araştırma sonuçları 2008 araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir.

➤ Ekonomik şiddet

Araştırmaya göre ekonomik şiddet biçimleri; kadının çalışmasına engel olma ya da işten ayrılmasına neden olma, ev harcamaları için para vermeme ile kadının gelirini elinden alma olarak tanımlanmıştır. Türkiye genelinde, bu davranışlardan en az birine, yaşamının herhangi bir döneminde maruz kalan kadınların oranı %30, son 12 ayda maruz kalan kadınların oranı ise %15'tir. Çalışmaya engel olma ya da bir işten ayrılmaya neden olma kadınlara yöneltilen ekonomik şiddet biçimleri arasında en fazla belirtilendir. Yaşamının herhangi bir döneminde kadınların dörtte biri, son 12 ayda ise kadınların onda biri ekonomik şiddete maruz kalmıştır.

➤ Israrlı takip

Türkiye genelinde, her 10 kadından yaklaşık 3'ü en az bir kez ısrarlı takibe maruz kalmıştır. Bununla birlikte en yaygın ısrarlı takip biçimleri, sürekli telefonla arama (%19), kısa mesaj, mektup veya e-posta gönderme (%8) ya da sosyal medya aracılığıyla takip etme (%6) ile kadının çalıştığı ya da yaşadığı yere gelerek rahatsız etme (%6) şeklindedir.

4. ULUSLARARASI GELİŞMELER

İnsan haklarına ilişkin en temel belge olan BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde doğrudan kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddetle mücadeleyle ilgili bir madde bulunmamakla birlikte;

Madde 1: *Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar.*

Madde 2/1: *Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.*

Madde 3: *Yaşamak, özgürlük ve kişi güvenliği herkesin hakkıdır.*

Madde 4: *Hiç kimse kölelik veya kulluk altında bulundurulamaz, kölelik ve köle ticareti her türlü biçimde yasaktır.*

Madde 5: *Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunamaz ve ceza verilemez.*

gibi maddelerin kadına ve kız çocuklarına yönelik şiddetle yakından ilişkili olduğu görülmektedir.¹²

Kavram olarak kadına yönelik şiddet, uluslararası toplulukların gündemine **“kadının insan hakları”** kavramı çerçevesinde girmiştir. BM, 1975-1985 yılları arasında **“Kadın On Yılı”** ilan etmiş ve bu süreçte özellikle uluslararası kadın hareketi etkili olmuştur. Böylece kadına yönelik şiddet konusunda uluslararası norm ve standartlar belirlenmiş, raporlar hazırlanmıştır.

Başlangıçta kadına yönelik şiddet sadece aile bağlamında ele alınmıştır. Örneğin, 1975 yılında Meksika’da yapılan Dünya Kadın Konferansı’nda kabul edilen Eylem Planı’nda ailenin ve aile bireylerinin eşitliğinin ve güvenliklerinin temini için eğitim programlarının yapılması tavsiye edilmiş, ancak şiddet konusuna özel bir vurgu yapılmamıştır. Bu Konferansın sivil toplum kuruluşları paralel oturumlarında ise kadına yönelik şiddetin değişik biçimleri dile getirilmiştir.

BM bünyesindeki dokuz temel insan hakları sözleşmesinden biri olan ve 1979 yılında BM Genel Kurulu tarafından kabul edilen **Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi**’nde (CEDAW)¹³, kadına yönelik şiddetle ilgili bir bölüm bulunmamasına karşın; şiddet, Sözleşme’de tanımlanan ayrımcılık kapsamında değerlendirilmektedir. CEDAW Komitesi’nin **12 No’lu Tavsiye Kararı**’nda (1989), kadınların şiddetten korunmasının üye devletlerin yükümlülüğünde olduğu belirtilmiş ve ülke raporlarında bu yönde geliştirilen tedbirlerin rapor edilmesi istenmiştir.¹⁴ CEDAW Komitesi’nin **19 No’lu Tavsiye Kararı**’nda (1992) ise, kadına yönelik şiddetin cinsiyete dayalı ayrımcılığın bir sonucu olduğu açıkça beyan edilmiş ve şiddetin en önemli sebeplerinden birinin kadına yönelik ayrımcılık olduğu vurgulanmıştır.¹⁵

1980 yılında Kopenhag’da yapılan İkinci Dünya Kadın Konferansı’nda, aile içinde kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin kabul edilen ilke kararında, şiddet daha çok sağlık konusu olarak ele

¹² İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, (1948), <https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf> (Erişim tarihi 05.09.2015).

¹³ Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi Genel Tavsiye Kararları CEDAW Genel Tavsiyeler No: 24. Kadınlar ve Sağlık, (1999), http://www.ihop.org.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=66 (Erişim Tarihi: 20.05.2015).

¹⁴ CEDAW Tavsiye Kararları 12 Sayılı Tavsiye Kararı, (1989), <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi-belgeler> (Erişim tarihi 05.09.2015).

¹⁵ CEDAW Tavsiye Kararları 19 Sayılı Tavsiye Kararı, (1992), <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi-belgeler> (Erişim tarihi 05.09.2015).

alınmış, kadınların ve çocukların şiddetten korunması için programların geliştirilmesi konusunda çağrı yapılmıştır.

Kadına yönelik şiddet konusu en kapsamlı biçimde 1985'te Nairobi'de gerçekleştirilen Üçüncü Dünya Kadın Konferansı'nda ele alınmıştır. Nairobi, "**Geleceğe Yönelik Stratejiler**" kapsamında, kadına yönelik şiddetin tüm toplumlarda ortaya çıktığı belirtilmiş ve ev içinde kadına yönelik şiddet, insan ticareti, silahlı çatışmalarda kadının durumu gibi kadına yönelik şiddetin farklı biçimleri üzerinde durulmuştur.

Bu dönemde kadına yönelik şiddet, "**Kadın On Yılı**"nın amaçlarının gerçekleşmesinin önündeki en büyük engel olarak tarif edilmiş ve bu konu ile BM'nin gündeminde olan eşitlik, kalkınma, barış gibi diğer konular arasında bağlantı kurulmaya başlanmıştır. "**Geleceğe Yönelik Stratejiler**"de önleyici politikaların geliştirilmesi, yasal tedbirlerin alınması, mağdurlara yönelik geniş kapsamlı destek mekanizmalarının kurulması ve bu konuda bilinç artırıcı çalışmaların yapılması için çağrı yapılmıştır.

1993'te Viyana'da gerçekleşen Dünya İnsan Hakları Konferansı ile kadının insan hakları kavramı BM insan hakları belgelerine girmiştir. Kadın hareketinin yoğun çabası ile Viyana İnsan Hakları Bildirgesi'nde kadına yönelik aile içi şiddet ve kadının insan hakları konusunun yer alması, BM Genel Kurulu'nda "**Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması Bildirgesi**"nin kabulü için itici bir güç olmuştur. Söz konusu Bildirge, kadına yönelik şiddet konusunda ilk uluslararası belge olup, aynı konuda ilerleyen dönemde gerçekleştirilecek çalışmalara öncü olmuştur. Bildirge, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için devletlerin alması gereken önlemleri açıklamaktadır.¹⁶ Viyana Konferansının önemli sonuçlarından biri de 1994 yılında İnsan Hakları Komisyonu'nca kadına yönelik şiddetin sebepleri ve sonuçlarını araştırmak üzere özel raporör atanmasıdır. Böylece tüm dünyada kadına yönelik şiddet konusunda derinlemesine inceleme yapacak bir mekanizma kurulmuştur.

¹⁶ BM Kadınlara Karşı Şiddetin Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri, (1993), <https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/221-227.pdf> (Erişim: 18.01.2016).

1995 yılında Pekin’de düzenlenen Dördüncü Dünya Kadın Konferansı’nda kabul edilen **Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu**’nda¹⁷, kadına yönelik şiddetin kadınların insan hakları ihlali olduğu benimsenmiştir. Pekin Deklarasyonu, hükümetleri kadının güçlendirilmesi ve ilerlemesi, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve toplumsal cinsiyet perspektifinin politika ve programlara yerleştirilmesi konularında yükümlü kılmakta ve Eylem Platformu’nun hayata geçirilmesini öngörmektedir.

Pekin Eylem Platformu’nda, eşitlik, kalkınma ve barış hedeflerine ulaşılabilmesi için belirlenen, acil tedbir alınması gerekli 12 kritik alandan biri de kadına yönelik şiddetin ortadan kaldırılmasıdır. Pekin Eylem Platformu’nun izlenmesi amacıyla gerçekleştirilen Pekin+5, Pekin+10, Pekin+15 toplantıları sonunda kabul edilen belgelerde, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddetin bir insan hakları meselesi olduğu ve bunun önlenmesinde devletlerin sorumluluğu bulunduğu vurgulanmıştır.

BM Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesinde kabul edilen **“2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri”**¹⁸ 17 adet sürdürülebilir kalkınma hedefi ve 169 alt başlıktan oluşmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden birisi de *“Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak ve kadınların ve kız çocuklarının toplumsal konularını güçlendirmek”* tir. Kadına yönelik şiddetle mücadele bağlamında söz konusu hedef;

- *Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü ayrımcılığın her yerde sona erdirilmesi,*
- *Kamu alanları ve özel alanlarda, bütün kadınlara ve kız çocuklarına yönelik, kadın ticareti, cinsel ve her türlü istismarı da kapsayan şiddetin her türünün ortadan kaldırılması,*
- *Çocuk evliliği, erken yaşta zorla evlendirilme gibi bütün zararlı uygulamaların ortadan kaldırılması,*
- *Toplumsal cinsiyet eşitliğinin ilerletilmesi ve kadınların ve kız çocuklarının her düzeyde güçlenmeleri için sağlam politikaların ve yasal olarak uygulanabilir mevzuatların kabul edilmesi ve güçlendirilmesi,*

alt başlıklarına sahiptir.

¹⁷ Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu, (1995), <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi-belgeler> (Erişim tarihi 05.09.2015).

¹⁸ 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (2015), <http://unesco.org.tr/dokumanlar/duyurular/skh.pdf> (Erişim tarihi 05.12.2015).

Avrupa Konseyi (AK) tarafından da toplumsal cinsiyet eşitliği, kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesi ile bu bağlamda kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda çalışmalar yürütülmektedir. 1949 yılında kurulan ve temel çalışma alanlarından birini de kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik çalışmaların oluşturduğu Konsey'in, kadına yönelik şiddet konusuna yönelmesinin BM'deki sürece benzer şekilde 1980'li yıllara denk düştüğü görülmektedir. AK Bakanlar Komitesi'nin 1985 tarihli "Aile İçi Şiddet" konulu Tavsiye Kararı, 1988 tarihli "Çocukların ve Genç Kadınların Cinsel İstismarı, Fuhuş ve Pornografiye Sürüklenmesi" konusunda İlke Kararı ve 1990 tarihli "Aile İçi Şiddet Konusunda Sosyal Önlemler" konulu Tavsiye Kararı bu çalışmalara örnek olarak gösterilebilir.

1993 yılında Roma'da düzenlenen ve kadına yönelik şiddet konusunu ele alan "Kadın Erkek Eşitliği" konulu III. Avrupa Bakanlar Konferansı ise AK bünyesinde bu alanda yürütülen çalışmaların farklı bir boyuta taşınmasına önyak olmuştur.

2002 yılına gelindiğinde Bakanlar Komitesi tarafından *Kadınların Şiddete Karşı Korunması Konulu Tavsiye Kararı* (2002/5)¹⁹ kabul edilmiştir. Oldukça geniş kapsamlı olan Karar, kadına yönelik şiddeti önleme ve şiddet mağdurlarını koruma konusunda küresel bir strateji önerisi getirmiştir.

Uluslararası düzlemde konuya ilişkin en son gelişme ise AK Bakanlar Komitesi tarafından 7 Nisan 2011 tarihinde Strazburg'da kabul edilen "**Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi**"nin, 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da imzaya açılmış olmasıdır. Sözleşme, kadına yönelik şiddet konusunda bağlayıcılığa sahip ilk ve tek uluslararası sözleşme olması bakımından büyük önem arz etmektedir. Sözleşme'de öngörülen onay yeter sayısı olan 10 ülke tarafından onaylanmasının ardından, Sözleşme 1 Ağustos 2014 tarihinde onaylayan ülkeler bakımından yürürlüğe girmiştir.²⁰

İstanbul Sözleşmesi ile kadına yönelik her türlü şiddet ve ev içi şiddeti önlemek, kovuşturmak, ortadan kaldırmak, şiddet mağdurlarının korunması amacıyla politika ve tedbirler geliştirmek,

¹⁹ Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, (2002), "Üye devletlere kadınların şiddete karşı korunmasına ilişkin Tavsiye Kararı Rec(2002)5 ve İzahat Belgesi", <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararası-belgeler>

²⁰ Sözleşmeyi imzalayan ve onaylayan ülkelere ilişkin liste; <http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures> (Erişim tarihi 05.09.2015).

kadınlara karşı her türlü ayrımcılığı ortadan kaldırmak amacıyla kadın erkek eşitliğini yaygınlaştırmak, bu alanda uluslararası işbirliğini geliştirmek ve kuruluşların kolluk birimleriyle etkili işbirliği yapmalarını desteklemek amaçlanmıştır. İstanbul Sözleşmesi'nin giriş bölümünde; kadın, çocuk, engelli hakları ile insan haklarına ilişkin AK, BM, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) ve diğer uluslararası kuruluşlar tarafından kabul edilen sözleşmeler/kararlar hatırlatılarak; kadınların ve kız çocuklarının toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa erkeklere oranla daha fazla maruz kaldığına, aile içi şiddetin kadınları orantısız olarak etkilediğine ve aynı zamanda erkeklerin de aile içi şiddete maruz kaldığına, aile içerisinde gerçekleşen şiddete tanık olmak da dahil çocukların da aile içi şiddet mağduru olduklarına dikkat çekilmiştir.²¹

Sözleşme kapsamında, kadına yönelik fiziksel şiddet, ev içi şiddet, tecavüz dahil cinsel şiddet, psikolojik şiddet, ısrarlı takip, zorla evlilikler, zorla kürtaj ve zorla kısırlaştırma ile cinsel taciz kadına yönelik şiddet kapsamında ele alınarak tanımlanmıştır. Sözleşme, “kadına yönelik şiddetin önlenmesi” (prevention), “mağdurun korunması” (protection), “şiddet uygulayanın cezalandırılması” (prosecution) ve “konuya ilişkin bütüncül devlet politikalarının geliştirilmesi” (policy) başlıklarından oluşan **4P** yaklaşımı ile hazırlanmıştır.

5. TÜRKİYE'DEKİ GELİŞMELER

Türkiye'de kadına yönelik şiddetin gündeme gelmesi, uluslararası alandaki gelişmelere de paralel olarak 1980'lerin ortalarına denk düşmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları, günümüzde ilgili tüm tarafların da destek ve işbirliğini sağlayarak devletin sorumluluğunu üstlendiği bir konu olmuştur.

5.1 Yasal Gelişmeler

Kadına yönelik politikalarda yaşanan değişimin en önemli yansıması yasal alanda olmuştur. Anayasa'nın 10 uncu maddesine; 2004 yılında: “**Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşit-**

²¹ Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararası-belgeler> (Erişim tarihi 05.09.2015).

liğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.” hükmü; 2010 yılında ise ikinci fıkrasının sonuna: ***“..., bu maksatla alınacak tedbirler, eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.”*** ibaresi eklenmiştir.

Anayasa’nın 90 ıncı maddesine 2004 yılında; ***“Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla ulusal kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi durumunda çıkabilecek ihtilaflarda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır.”*** hükmü eklenmiştir. Bu çerçevede CEDAW, İstanbul Sözleşmesi gibi temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmeler ulusal düzenlemeler karşısında üstün konuma getirilmiştir.

Anayasa’nın yanısıra Medeni Kanun, İş Kanunu ve Türk Ceza Kanunu gibi temel kanunlarda yapılan eşitlikçi reformlarla, Türkiye’de tüm mevzuat, kadın erkek eşitliği ilkesini gözeten ve kadına yönelik şiddete sıfır tolerans tanıyan bir yapıya kavuşturulmuştur. 2005 yılında yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediyeler Kanunu ile Büyükşehir Belediyeleri ve nüfusu 50.000’i bini geçen belediyelere kadın ve çocuklar için konukevleri açma görevi verilmiştir. Söz konusu düzenlemede 2012 yılında yapılan değişiklik ile, Büyükşehir Belediyeleri ile nüfusu 100.000’i geçen belediyelerin kadınlar ve çocuklar için konukevleri açması ***“zorunlu”*** hale getirilmiştir.

Temel kanunların yanı sıra Türkiye’de aile içindeki şiddetin önlenmesi amacını taşıyan ve aile içi şiddet kavramının ilk kez hukuksal bir metinde tanımlanmasını sağlayan yasal düzenleme 1998 tarihli ***“4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun”***dur. Söz konusu Kanun’da 2007 yılında değişikliğe gidilerek, Kanun’un kapsamı genişletilmiş; ayrıca 2008 yılında Kanun’un Uygulama Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir.

4320 sayılı Kanun’un uygulamasında duyulan ihtiyaç nedeniyle yeniden ele alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda, ilgili kurum ve kuruluşların katkı ve katılımlarıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde yürütülen yoğun çalışmalar sonucunda hazırlanan ***“6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun”***²² 20 Mart 2012’de yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun, ***“İstanbul Sözleşmesi”*** hükümleri de göz önüne alınarak düzenlenmiştir. 6284 sayılı Kanun ile herhangi bir ayırım içermeyecek şekilde şiddete uğrayan veya uğrama tehlikesi bulunan

²² 6284 sayılı Kanun için bkz:

http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542a9758369dc31550b3ac56/ailenin_korunmasi_ve_kadina_karsi_siddetin_onlenmesine_dair_kanun.pdf

tüm kadınlar, çocuklar, diğer aile bireyleri ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurları Kanun kapsamına dahil edilmiş; fiziksel, cinsel, ekonomik ve psikolojik şiddeti de kapsayacak şekilde “şiddet”, “ev içi şiddet” ve “kadına yönelik şiddet” kavramları tanımlanmıştır.

Kanun’un Uygulama Yönetmeliği ile Kadın Konukevleri Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik Ocak 2013’te yürürlüğe girmiştir. *Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik* ise 17 Mart 2016 tarih ve 29656 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

2005 yılında Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuş; Komisyon Raporunu takiben Temmuz 2006’da “**Çocuk ve Kadına Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi için Alınacak Tedbirler**” konulu 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır.

Genelge ile kadına yönelik şiddet ve töre/namus cinayetleri konusunda alınacak önlemlere ilişkin öneriler ve bu önerilerin hayata geçirilmesinden sorumlu kurum ve kuruluşlar belirlenmiştir. KSGM ise kadına yönelik şiddet ve töre/namus cinayetleri konusunda koordinatör kurum olarak görevlendirilmiştir.

5.2 Temel Politika ve Programlar

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu’nun 01.07.2013 tarihli 127. Birleşiminde onaylanan *Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)*’nda²³ kadının insan haklarının geliştirilmesi, kadının sosyal ve ekonomik olarak güçlendirilmesi ve kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesine ilişkin tespit, değerlendirme ve politikalar “**Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum**” bölümünde “**Aile ve Kadın**” başlığı altında yer almıştır.

Söz konusu başlık altında durum analizi bölümünde;

*“246. Kadının güçlendirilmesi bağlamında, kadının işgücüne katılımı ve karar alma süreçlerindeki etkinliği artmış, Anayasa’ya kadına yönelik pozitif ayrımcılık ilkesi dâhil edilmiş, **kadına yönelik***

²³ Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018), (2013), <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalkinma%20Planlar/Attachments/12/Onuncu%20Kalkinma%20Planı.pdf> (Erişim tarihi 05.09.2015).

şiddetin önlenmesi amacıyla düzenlemeler yapılmış ve TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu kurulmuştur.

247. Kadın erkek fırsat eşitliği konusunda, başta istihdam ve karar alma mekanizmalarına daha aktif katılım olmak üzere **şiddetin önlenmesi, eğitim ve sağlık konularında yapılan iyileştirmelerin sürdürülmesi ve uygulamada etkinliğin artırılması** ihtiyacı devam etmektedir.”

tespitleri yer almış olup, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için;

“256. **Kadına yönelik şiddetin ve ayrımcılığın ortadan kaldırılabilmesi amacıyla özellikle erken çocukluktan başlayarak örgün ve yaygın eğitim yoluyla toplumsal bilinç düzeyi yükseltilecektir.**”

politika tedbiri yer almıştır.

10. Kalkınma Planı'nın uygulanabilirliğini ve etkinliğini artırmak üzere 25 adet **Öncelikli Dönüşüm Programı** belirlenmiş olup **“Aile ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması Programı”** kapsamında **“Eylem Planı”** hazırlanmıştır.²⁴ Söz konusu programın koordinatörlüğü Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na verilmiştir.

Eylem Planı'nın, **“Politika 1.2: Aile içi şiddet ve istismarın önlenmesine yönelik hizmetlerin geliştirilmesi”** başlığı altında kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesine ilişkin;

- **Aile içi şiddetin, ihmal ve istismarın önlenmesine yönelik çalışmaların etkinliği artırılacaktır.**
- **Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) yaygınlaştırılacaktır.**

eylemlerine yer verilmiştir.

65. Hükümet Programı'nda²⁵ ise **“İnsani Kalkınma”** bölümünde; **“Kadınlarımızın konumunu daha da güçlendirmek ve uygulamalarımızın etkinliğini artırmak üzere, kadına ilişkin mevzuatı ilgili tarafların görüşlerini alarak gözden geçireceğiz.”** ifadelerine yer verilmiştir.

²⁴ Öncelikli Dönüşüm Programları, 10. Kalkınma Planı (2014-2018) Aile ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması Programı Eylem Planı, (2015), <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/OncelikliDnusunumProgramlariEylemPlanlar/Attachments/26/22%20Ailenin%20ve%20Dinamik%20Nüfus%20Yapısının%20Korunması%20Programı%20Eylem%20Planı.pdf> (Erişim tarihi 26.01.2016).

²⁵ Başbakan Sayın Binali YILDIRIM tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Sunulan 65. Hükümet Programı, (2016), http://www.basbakanlik.gov.tr/forms/_global/_government/pg_GovernmentProgram.aspx (Erişim tarihi 20.06.2016).

ASPB 2013-2017 Stratejik Planı'nda²⁶ kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında değerlendirilebilen hedefler ise şunlardır:

Amaç 1. *“Ülkenin İhtiyaçlarına Yönelik Yeni Sosyal Politikalar Geliştirmek ve Model Oluşturmak”*

Hedef 2. “Toplumsal Şiddeti Azaltmak” hedefi kapsamında mevzuat çalışmaları, koordinasyon ve işbirliği, eğitimler, çalıştay ve şuralar, projeler gibi faaliyet ve etkinliklerle toplumsal şiddeti azaltmaya, töre cinayetlerinin, çocuk ve kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesine yönelik politikalar geliştirme,

Hedef 3. Toplumsal istismarı azaltmak kapsamında çocuk evliliklerin oranı, kadına, çocuğa, yaşlıya, engelliye yönelik istismar oranının azaltılması için yeni politika ve modeller oluşturulması amaçlanmaktadır.

Amaç 2. *“Birey ve Aileyi Güçlendirmek, Toplumu Bilinçlendirmek”*

Hedef 2. “Kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakını ve gazilerin haklarının korunmasına, fırsat ve imkanlardan eşit şekilde yararlanmasına ilişkin toplumsal bilinci yükseltmek” hedefi yer almaktadır.

Amaç 4. *“Bakım, Koruma ve Rehabilitasyon Hizmetlerinde Etkinliği Artırmak Kapsamında Kadın Konukevlerinin Standartlarının Belirlenmesi”*

Hedef 5. “Koruma altındaki kadınların gelişmelerini sağlamak” kapsamında koruma altındaki kadınların eğitim ve meslek edindirme kurslarına katılmaları teşvik edilecektir. Meslek edinen kadınların özel sektör ve kamu kurumlarında istihdam edilmesi için koordinasyon çalışmaları yapılacaktır.

Hedef 6. “Yeni kuruluş açma ve yeni uygulama modellerinin uygulanmasını artırmak” kapsamında bütün illerde şiddeti önlemeye yönelik çalışmalar yapacak olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) açılacak, konukevlerinin sayısı artırılabilecektir.

²⁶ Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı, (2012), <http://sgb.aile.gov.tr/data/5434f94f369dc31d48e42de7/ASPB%202013-2017%20%20strateji%20planı.pdf> (Erişim tarihi 26.01.2016).

5.3 Kurumsal Yapılanma

5.3.1 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Ülkemizde kadın erkek eşitliğinin sağlanması, toplumsal yaşamın tüm alanlarında kadınların konumlarının güçlenmesi ve kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi için politikalar üretmek, strateji geliştirmek, tüm paydaşlarla işbirliği yapmak ve koordinasyonu sağlamak Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün temel görev alanlarını oluşturmaktadır.

8 Haziran 2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile ASPB'nin ana hizmet birimlerinden biri olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)

Şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak, şiddete maruz kalan ya da şiddete maruz kalma riski bulunan kişilerin başvurabileceği, danışmanlık, rehberlik ve yönlendirme hizmetleriyle, ihtiyaç duydukları konularda güçlendirici ve destekleyici hizmetleri veren ve izleme çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. 6284 sayılı Kanun ile 2 yıl içinde pilot illerde Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinin kurulması öngörülmüş olup, 6 Aralık 2012 tarihinde yapılan toplu açılış sonrasında 2013 yılından itibaren Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Malatya, Mersin, Samsun, Şanlıurfa ve Trabzon olmak üzere 14 pilot ilde faaliyete başlamıştır.

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri, Aralık 2016 tarihi itibarıyla Türkiye genelinde; Adana, Adıyaman, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya, Bartın, Batman, Bingöl, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Düzce, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Gümüşhane, Hakkari, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kars, Kayseri, Kilis, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mersin, Muş, Osmaniye, Sakarya, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon, Tunceli, Uşak, Van, Yalova ve Zonguldak olmak üzere toplam 49 ilde hizmet vermektedir. ŞÖNİM'lerin ülke geneline yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezleri

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezleri, ŞÖNİM'lerin bulunmadığı yerlerde şiddete uğrayanlara yönelik danışmanlık, rehberlik ve sosyal destek hizmetleri sunmaktadır.

İlk Kabul Birimleri

İlk kabul birimleri Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüklerine ya da ŞÖNİM'lere başvuran ve barınma ihtiyacı bulunan şiddet mağduru kadınların ilk gözlemlerinin yapıldığı, psiko-sosyal ve ekonomik durumlarının incelendiği ve geçici kabullerinin yapılarak iki haftaya kadar kalabildiği birimlerdir. Aralık 2016 itibariyle ASPB'ye bağlı 25 ilk kabul birimi 24 ilde hizmet vermektedir.

Kadın Konuevleri

Kadın konuevlerinde fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü istismara veya şiddete maruz kalan kadınların şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi, bu dönemde varsa çocukları ile birlikte barınma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmaktadır.

ASPB'ye bağlı kadın konuevlerinde psiko-sosyal destek hizmetlerinin yanı sıra hukuki destek hizmetleri için Barolarla, iş ve meslek desteği için gerek Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı Halk Eğitim Merkezleri ile gerekse Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri ile işbirliği yapılmaktadır.

2016 yılı Aralık ayı itibariyle ASPB'ye bağlı 101 konukevi, 2.647 kapasite; yerel yönetimlere bağlı 32 kadın konukevi 741 kapasite; sivil toplum kuruluşlarına bağlı 4 kadın konukevi ise 45 kapasite olmak üzere toplam 137 kadın konukevi 3.433 kapasite ile hizmetlerini sürdürmeye devam etmektedir.

ALO 183 Sosyal Destek Hattı

ASPB bünyesinde aile, kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakınları ile gaziler ve gazi yakınlarına yönelik hizmetler sunan "Alo 183 Sosyal Destek Hattı" şiddete uğrayan ya da uğrama riski taşıyan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı

olarak çalışmakta; bu kişilere hakları ile başvuru mekanizmaları hakkında bilgi vermektedir. Bu hat, **7 gün 24 saat hizmet vermektedir ve ücretsizdir.**

5.3.2 İçişleri Bakanlığı

Mülki Amirler

6284 sayılı Kanun kapsamında şiddete uğrayan kadına ve beraberindeki çocuklara uygun bir barınma yeri, geçici maddi yardım, psikolojik, meslekî, hukukî ve sosyal destek, şiddete uğrayan kadının can güvenliği tehlikesinin bulunması durumunda geçici olarak koruma altına alınması ve kreş imkânı sağlanması için tedbir kararı mülki amirler tarafından verilebilmektedir. Şiddet mağdurları buldukları yerdeki valilik ve kaymakamlıklara başvurarak koruyucu tedbir kararlarının alınması talebinde bulunabilmektedir.

Kolluk Kuvvetleri

Kolluk kuvvetlerinin şiddeti önleme ve gereken tedbirleri alma konusundaki rolü çok önemlidir. Polis ya da Jandarma şiddete maruz kalan kadınların ilk başvurdukları kurumlar arasında yer almaktadır. Bunun yanı sıra, 6284 sayılı Kanun kapsamında kolluk kuvvetlerinin tedbir kararı alabilme, karar alınmasını talep edebilme, kararların yerine getirilmesini sağlama gibi çok geniş ve önemli görevleri bulunmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü

Merkezde Emniyet Genel Müdürlüğü, Asayiş Daire Başkanlığına bağlı *Aile İçi Şiddetle Mücadele Şube Müdürlüğü*, ülke çapında aile içi şiddetle mücadelede mevcut hizmetlerin iyileştirilmesinden, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğinden, şiddete maruz kalan kişiler için tedbirlerin gerçekleştirilmesi ile ilgili güvenlik hizmetlerinin koordinasyonundan sorumludur. Yerelde ise il ve ilçe merkezlerinde polis merkezleri mevcuttur.

Aile içi ve kadına karşı şiddet olaylarına ilişkin polis tarafından yürütülen hizmetleri geliştirmek ve kurumlar arası koordinasyonu sağlamak amacıyla 11 Kasım 2015 tarihinde 81 İl Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğü bünyesinde "*Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Büro Amirliği*" kurulmuştur.

Ayrıca şiddete uğrayan kadınlar veya şiddete ya da şiddet uygulanma tehlikesine tanık olan kişiler 7 gün 24 saat ücretsiz olarak Alo 155 Polis İmdat hattını arayabilmektedir.

Jandarma Genel Komutanlığı

Merkezde Jandarma Genel Komutanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü, görev alanı kapsamında mevcut hizmetlerin koordinasyonu ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliğinden sorumludur.

2015 yılı itibariyle (37) İl Jandarma Komutanlığı'nda "Çocuk ve Kadın Kısım Amirliği", (44) İl Jandarma Komutanlığı'nda "Çocuk ve Kadın Suçları İşlem Astsubaylığı" kadrosu teşkil edilmiş olup; "Çocuk ve Kadın Kısım Amirlikleri"nin 2019 yılının sonuna kadar 81 İl Jandarma Komutanlığı'nda kurulması planlanmıştır. Diğer ilçe ve Jandarma Karakol Komutanlıklarında "Çocuk ve Kadın Suçları İşlem Astsubaylığı" görevi kadroda ikiz olarak görevlendirilen personel tarafından yürütülmektedir.

Ayrıca, şiddete uğrayan kadınlar veya şiddete ya da şiddet uygulanma tehlikesine tanık olan diğer kişiler 7 gün 24 saat ücretsiz olarak Alo 156 Jandarma İmdat Hattını arayabilmektedir.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, yerel yönetimlerin faaliyetlerini izlemek, yatırım ve hizmetlerinin temel plan ve programlara uygun şekilde yapılmasını sağlamakla görevlidir. Bu çerçevede kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında yerel yönetimler, etkin hizmet sunumunun sağlanması bakımından önemli bir konumda yer almaktadır.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

2013 yılında kurulan Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, göç alanına ilişkin politika ve stratejileri belirlemek ve uygulamak, yabancıların Türkiye'ye giriş ve Türkiye'de kalışları, Türkiye'den çıkışları ve sınır dışı edilmeleri, uluslararası koruma, geçici koruma ve insan ticareti mağdurlarının korunmasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütme görevlerini gerçekleştirmektedir.

5.3.3 Adalet Bakanlığı

Şiddete maruz kalan kadınlar, diğer kurum ve kuruluşlarca yasal haklarından faydalanabilmeleri için adli kurumlara yönlendirilmektedirler. Adli kurumlar arasında, özellikle Cumhuriyet Başsavcılığı, Aile Mahkemeleri ve Adli Tıp Kurumu şiddetle mücadele konusunda etkin çalışan kurumlardır.

Cumhuriyet Başsavcılığı

6284 sayılı Kanun kapsamında şiddete uğrayan kişiler, doğrudan Cumhuriyet Savcılığına başvurabilmektedir.

Bunun yanı sıra özellikle büyükşehirlerde savcılıklar bünyesinde “*Aile İçi Şiddet Suçları Soruşturma Büroları*” kurulmaya başlanmıştır. Söz konusu büroların görevleri arasında; şiddete karşı işlenen suçların soruşturmalarını takip etmek ve sonuçlandırmak, 6284 sayılı Kanun kapsamında iş ve işlemleri gerçekleştirmek, koruyucu-önleyici tedbir kararlarının etkin bir şekilde uygulanmasını denetleyip, takip etmek yer almaktadır.

Aile Mahkemesi

6284 sayılı Kanun kapsamındaki başvurular, Aile Mahkemesi tarafından karara bağlanmaktadır. Şiddet mağdurları Kanun'dan yararlanmak için bir dilekçe ile Aile Mahkemesine başvurulabilmektedir. Bulunulan yerde Aile Mahkemesi yoksa Asliye Hukuk Mahkemesi yetkili ve görevli mahkemedir.

Adli Tıp Kurumu

Adli Tıp Kurumu, 19.02.2003 tarih ve 4810 Sayılı Kanun'la değişik, 14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunla ilgili olarak adalet işlerinde bilirkişilik görevi yapmak, adli tıp uzmanlığı ve yan dal uzmanlığı programları ile görev alanına giren konularda diğer adli bilim alanlarında sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlemek ve bunlara ilişkin eğitim programlarını uygulamak üzere Adalet Bakanlığı'na bağlı olarak kurulmuştur.

5.3.4 Sağlık Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı merkez teşkilatlanmasında kadına yönelik şiddetle ilgili birimler temel olarak Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu ve Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü - 112 Acil Sağlık Hizmetleri Daire Başkanlığı'dır. Bakanlığın taşra teşkilatında İl Halk Sağlığı Müdürlükleri ve Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterlikleri mevcuttur.

İllerde Aile Sağlığı Merkezi (ASM), Toplum Sağlığı Merkezi (TSM), hastaneler kadına yönelik şiddet konusunda hizmet veren kurum ve kuruluşlardır. Hastanelerde özellikle acil servis, krize müdahale birimi, tıbbi sosyal hizmet birimi ve psiko-sosyal destek merkezleri önemlidir. Son olarak acil sağlık müdahalesi gerektiren durumlarda, 112 Acil telefon hattı 7 gün 24 saat ücretsiz olarak hizmet vermektedir.

5.3.5 Belediyeler ve Sivil Toplum Kuruluşları

Türkiye genelinde bazı belediyelerin ve sivil toplum kuruluşlarının bünyesinde kadın danışma ve/veya aile danışma merkezleri bulunmakta olup bu merkezlerde kadınlara ücretsiz psikolojik, tıbbi, hukuksal ve ekonomik destek verilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında, nüfusu 100.000'i aşan belediyelere konukevi/sığınma-evi açma yükümlülüğü getirilmiş olup, nüfusu 100.000'i aşan 201 belediye mevcut olmasına rağmen belediyelere ait sadece 32 konukevi/sığınmaevi bulunmaktadır. Bunlardan *Ankara (4), Antalya, Aydın, Bursa (3), Diyarbakır (2), Eskişehir, Gaziantep, Mersin (3), İstanbul (9), İzmir (6), Uşak* olmak üzere 11 ilde 32 kadın konukevi 741 kapasite ile hizmet vermektedir. Ayrıca STK'lara ait 4 konukevi *Ankara, Antalya ve İstanbul (2)* illerinde faaliyet göstermektedir.

5.3.6 Barolar

Şiddet uygulayan kişiden şikâyetçi olmak isteyen, ancak maddi durumu avukat tutmaya uygun olmayan kadınlar, Baro bünyesinde bulunan Adli Yardım Bürosuna başvurarak kendilerine ücretsiz avukat tayin edilmesini talep edebilirler. Ayrıca kadınların mevcut hakları konusunda bilinçlendirilmeleri ve haklarının yasal olarak korunması amacıyla barolar bünyesinde "*kadın hakları kurulları*" oluşturulmaktadır. Bazı illerde barolar tarafından, şiddete maruz kalan ya da risk altındaki kadınlara hukuki destek ve rehberlik sağlamak amacıyla "*kadın danışma/dayanışma merkezleri*" açılmıştır.

5.4 Kurumlararası İşbirliği Faaliyetleri

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında pek çok kurum tarafından protokoller, programlar, projeler vasıtasıyla farkındalık yaratma ve eğitim çalışmaları, koruyucu hizmet sunumu ve şiddet mağdurlarının güçlenmesi, kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonu artırma, şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik kurumsal mekanizmaların güçlendirilmesi başlıkları altında çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

Farkındalık Artırma Çalışmaları

Türkiye’de kadın erkek eşitliğinin güçlendirilmesi ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapmakta olan personele ve üniversite öğrencilerine yönelik kadın-erkek eşitliği ve kadına yönelik şiddet konulu eğitim ve seminerler gerçekleştirilmekte olup, eğitimlerinin devamlılığının sağlanması için Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ile ASPB arasında protokoller imzalanmıştır. Söz konusu protokoller vasıtasıyla 2006’dan bu yana 71.000 polis, 65.000 sağlık personeli, 47.566 din görevlisine eğitimler verilmiş; Aile Mahkemesi Hakimi ve Cumhuriyet Savcıları, mülki idare amirleri, kamu kurum ve kuruluşlarından çeşitli düzeyde çalışanlar, medya mensupları ve üniversite öğrencilerine yönelik seminerler düzenlenmiştir.

Halihazırda devam eden eğitim protokollerinden bazıları şu şekildedir:

- *“Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Projesi Protokolü”* Nisan 2010’da ASPB ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanmıştır.
- Suriye’de devam eden savaş nedeniyle ülkemize gelen Suriye vatandaşlarının şiddet konusunda farkındalıklarının artırılması, Suriyelilere hizmet sunan ilgili personelin şiddete müdahale konusunda kapasitesinin geliştirilmesi ve bu konuda ülkemize teknik destek sağlanması amacıyla *“Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetle Mücadele ve Müdahale İnsani Yardım Programı”*; KSGM ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) işbirliği ile Nisan 2013’ten beri yürütülmektedir.

Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi

- *“Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Sunulan Hizmetlerde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesine, İşbirliği Yapılmasına ve Eşgüdümün Artırılmasına Dair Protokol”* ASPB-KSGM ile İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı arasında Nisan 2012’de imzalanmıştır.
- *“Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi, İşbirliği ve Eşgüdümün Artırılmasına Dair Protokol”* ASPB ile Milli Savunma Bakanlığı arasında Temmuz 2013’te imzalanmıştır.
- *“Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede İşbirliği Protokolü”* ASPB ile Sağlık Bakanlığı arasında 8 Mart 2015 tarihinde imzalanmıştır.

Şiddet Mağdurlarının Korunması ve Desteklenmesi

- *“Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Elektronik Destek Teknolojilerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü”* Emniyet Genel Müdürlüğü ile 27 Eylül 2012 tarihinde imzalanmıştır. Pilot uygulama sürecinde; mağdurların etkin korunmasının sağlanamadığı, ilaveten yapısal ve teknik sorunlar nedeniyle uygulamanın mevcut haliyle sürdürülmesinin ve ülke geneline yaygınlaştırılmasının uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, 18 Ekim 2012 tarihinden itibaren Adana ve Bursa illerinde pilot olarak uygulanan güvenlik butonu uygulaması 31 Aralık 2015 tarihinde sona ermiştir.
- Aynı zamanda Bakanlığımızca *“IPA kapsamında Elektronik Destek Sistemi Pilot Uygulamasının Değerlendirilmesi ve Türkiye Geneline Yaygınlaştırılması İçin Teknik Yardım Projesi”* yürütülmüştür. Söz konusu proje kapsamında konu ile ilgili iyi uygulama örnekleri (İspanya, İsveç, ABD) incelenerek, şiddet mağduru ile şiddet uygulayanın birlikte izlendiği sistemin daha etkin koruma sağladığı değerlendirilmiştir.
- *“Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü”* 08 Mart 2015 tarihinde ASPB ile Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı arasında imzalanmıştır. Kadına yönelik şiddetle daha etkin mücadele edilebilmesi amacıyla elektronik izleme sistemi altyapısının ve elektronik

kelepçe cihazlarının kullanıldığı sistem ile şiddet uygulayan ve şiddet mağdurunun birlikte takip edileceği pilot uygulama İzmir ve Ankara illerinde yürütülmektedir. Söz konusu Pilot uygulama; *“Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü’nün Yenilenmesine İlişkin Protokol”* ile bir yıl süre ile uzatılmıştır.

- *“Hukuk Fakültesi Öğrencilerinin 6284 sayılı Kanun’a yönelik Hukuk Kliniği Uygulamalarında Bulunmalarına Dair Protokol”* 02 Temmuz 2015 tarihinde ASPB, Adalet Bakanlığı, Ankara Barosu Başkanlığı ve Ankara Üniversitesi Rektörlüğü arasında imzalanmıştır. Protokol ile Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerinin, Ankara ŞÖNİM, İlk Kabul Birimi ve Ankara Adliyesi'nde şiddet mağduru kadınlara 6284 sayılı Kanun kapsamında hukuki destek vermeleri sağlanmaktadır.

5.5 Projeler

Kadına yönelik şiddetle mücadele alanında şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesi, kurumsal hizmet sunumunun geliştirilmesi, farkındalık yaratma ve eğitim çalışmaları, kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonu artırma gibi çeşitli alanlarda proje çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

IPA-2009 (Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Programı) kapsamında finanse edilen, 2014-2016 yılları arasında KSGM tarafından yürütülen **“Aile İçi Şiddetle Mücadele İçin Kadın Konuk-leri Projesi”** kapsamında şiddet mağduru kadınlara sağlanacak destek hizmetlerinin geliştirilmesi yoluyla 26 proje ilinde²⁷ kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarının güçlendirilmesi hedeflenmiştir.²⁸

²⁷ Proje illeri: Adana, Afyon, Ankara, Antalya, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Düzce, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Isparta, İstanbul, İzmir, Kırşehir, Kocaeli, Konya, Manisa, Mersin, Nevşehir, Sakarya, Samsun, Şanlıurfa, Trabzon ve Van’dır

²⁸ Projenin eğitim bileşeni kapsamında; 221 sağlık personeli, 22 hakim ve savcı, 125 yazı işleri müdürü, 147 aile mahkemesi uzmanı, 506 emniyet personeli, 124 kadın konukevi ve ŞÖNİM çalışanı ile 29 sivil toplum kuruluşu temsilcisi ve yerel yönetim personeli olmak üzere toplam 1.280 kişiye toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetle mücadele eğitimi verilmiştir. Ayrıca eğitimlerin her kurumda devamlılığını sağlamak amacıyla ASPB’de görevli 124 personele, 31 Sağlık Bakanlığı personeline, 26 Adalet Bakanlığı personeline ve 30 emniyet personeline süpervizyon eğitimi verilmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğü ve sağlık personeline yönelik eğitici eğitim programları ve alan eğitimleri ile 35 bin sağlık çalışanına ve 140 bin emniyet personeline ulaşılması hedeflenmektedir. Ayrıca, proje kapsamında kadına yönelik şiddetin önlenmesi, kadınların güçlenmesi ve haklarının korunması, kadın-erkek eşitliğinin geliştirilmesi gibi konularda sivil toplum kuruluşlarınca hazırlanan 19 projeye hibe desteği verilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığı tarafından 2010 yılı *“Avrupa Birliği-Türkiye Malî İşbirliği Programı”* kapsamında 2013-2015 yılları arasında yürütülen **“Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Önlenmesi Projesi”** ile Jandarma Genel Komutanlığı hizmet birimlerinin kurumsal hizmet kapasitesinin geliştirilmesi, yerelde (il jandarma komutanlıkları tarafından) kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin farkındalığın artırılması ve işbirliğinin geliştirilmesi çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

GAP İdaresi Başkanlığınca **“Türkiye’nin Az Gelişmiş Bölgelerinde Kadınların ve Kadın STK’ların Güçlendirilmesi Projesi”** yürütülmüştür. Proje kapsamında Mardin, Şanlıurfa, Muş, Trabzon ve Ordu’da Yerel Eşitlik Eylem Planları ve Yerel Eşitlik Çalışma Planları hazırlanmıştır. Planların uygulanmasına ilişkin olarak, kamu, yerel yönetimler ve STK’lar arasında işbirliği protokolleri imzalanmıştır. Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında hizmet sağlayıcı ve hizmet alıcılara (kamu kurumu, yerel yönetimler ve STK temsilcileri) yönelik eğitim faaliyetleri ve kampanyalar gerçekleştirilmiştir.

Adalet Bakanlığı ile Türkiye Adalet Akademisi tarafından yürütülen **“Kadınların Şiddetten Korunması”** başlıklı Matra Projesi kapsamında; çeşitli AB ülkelerine çalışma ziyaretleri düzenlenmiş, Türkiye’de çeşitli çalıştay ve bölgesel seminerler gerçekleştirilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığının 2011-2016 dönemini kapsayan **“Mesleki Becerilerin Geliştirilmesi Projesi”** (MESGEP) ile 35 ilde özel politika gerektiren gruplara (ortopedik engelliler, zihinsel engelliler, görme engelliler, işitme engelliler, hükümlüler/eski hükümlüler, güvenlik sebebiyle göç edenler, muhtaç durumdaki dul/yetimler, şiddet gördüğü için evinden ayrılmış kadınlar) meslek edindirilmesi, becerilerinin üst seviyelere çıkarılarak mesleki yeterlilik kazandırılması ve mesleki teknik eğitim kurumlarında insan kaynakları kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

5.6 Araştırmalar

Kadına yönelik aile içi şiddetle etkin mücadele yürütmek, politikalar ve programlar oluşturabilmek için ulusal düzeyde veri ihtiyacının karşılanması amacıyla KSGM tarafından 2008 yılında **“Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması”** gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları TÜİK *“Resmî İstatistik Programı”* kapsamında resmi veri olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu Araştırmanın, 2013-2014 yıllarında tekrarlanarak son beş yıl içerisinde yürütülen politika ve

programların etkilerinin değerlendirilmesi yoluyla şiddet yaygınlığındaki farklılaşmanın ortaya koyulması amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları, Aralık 2014'te kamuoyu ile paylaşılmıştır.²⁹

24 Mart 2009 tarihinde TBMM bünyesinde Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK) kurulmuştur. Komisyon bünyesinde alt komisyonlar oluşturulmuştur.³⁰

TBMM bünyesinde Ocak 2015'te **"Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Meclis Araştırması Komisyonu"** oluşturulmuştur. Komisyon tarafından hazırlanan Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu 08 Mayıs 2015 tarihinde yayınlanmıştır.³¹

Ayrıca, KSGM tarafından **"6284 sayılı Kanun'un Uygulanmasına Yönelik Etki Analizi Araştırması"** yürütülmüştür. Araştırma kapsamında kadına yönelik şiddetle mücadelede temel yasa olan 6284 sayılı Kanun'un şiddet mağduru kadınlara, şiddet uygulayanlara ve bu kişilerin çocukları ve yakınlarına nasıl yansıdığına ortaya çıkarılması ve aile içi ve kadına yönelik şiddet olaylarının önlenmesinde ve şiddet mağdurlarının korunmasında etkili olup olmadığının değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

Araştırma sonuçları çerçevesinde, 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasında karşılaşılan sorunların giderilmesine yönelik ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliğinde çalışmalar sürdürülmektedir.

²⁹ Araştırma sonuçları için ayrıca bkz: Bölüm 3.2. "Türkiye'de Durum".

³⁰ Komisyon raporları için bkz: https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/kom_rapor.htm

³¹ Komisyon raporu için bkz: Bölüm 1 için: <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss.717-bolum-1.pdf> ; Bölüm 2 için: <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss.717-bolum-2.pdf>.

T.C.
Aile ve
Sosyal Politikalar
Bakanlığı

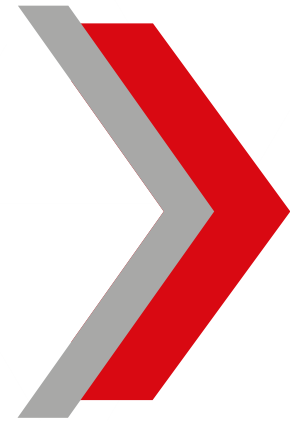

BÖLÜM

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE ULUSAL EYLEM PLANLARI

Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadelede Devletin ilgili kurumlarının üstlenmesi gereken sorumlulukları belirleyen Eylem Planları’nın hazırlanması ve uygulanması konusunda bir deneyim oluştuğunu söylemek mümkündür.

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi’nin “Kadına Yönelik Şiddet Konusundaki Çözüm Önerilerinin Yaşama Geçirilmesinde Koordineli Çalışması Gereken Kurumlar” bölümünün “Hizmet Kurumları” alt başlığı 11 inci maddede **“Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı koordinasyonunda bütün kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteleri, sivil toplum kuruluşlarını, özel sektör ve yerel yönetimleri de kapsayacak ‘2006-2010 Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Eylem Planı hazırlanmalı’ ve uygulamaları takip edilmelidir.”** hükmü yer almıştır. Söz konusu hüküm çerçevesinde Başbakanlık KSGM tarafından eylem planı hazırlıklarına başlanmış olup, 2007 yılında “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2007-2010)” yayınlanmıştır.

1. KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ULUSAL EYLEM PLANI (2007-2010)

Ülkemizde aile içinde kadına yönelik her tür şiddetin ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin tüm tarafların işbirliği ile uygulamaya konulması amacıyla hazırlanan Eylem Planında 6 temel hedef yer almıştır:

1. *Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik aile içi şiddetle mücadele konularında yasal düzenlemeler yapılması ve uygulamadaki aksaklıkları ortadan kaldırmak,*
2. *Aile içi şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik aile içi şiddet konularında toplumsal farkındalık yaratmak ve zihinsel dönüşüm sağlamak,*
3. *Kadının sosyo-ekonomik konumunun güçlendirilmesine yönelik düzenlemeleri yapmak ve uygulanmasını sağlamak,*

4. *Aile içinde şiddet gören kadına ve varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu hizmetlerin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak,*
5. *Aile içinde şiddet gören kadına ve şiddet failine yönelik tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerini düzenlemek ve uygulanmasını sağlamak,*
6. *Aile içinde şiddet gören kadına ve varsa çocuk/çocuklarına yönelik hizmet sunumunda kurum/kuruluş ve ilgili sektörlerarası işbirliği mekanizmasını kurmak.*

2. KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE ULUSAL EYLEM PLANI (2012-2015)

2007-2010 dönemini kapsayan Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı'nın uygulama süresinin dolması nedeniyle, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin kadın araştırmaları merkezlerinin katkı ve katılımları ile KSGM koordinasyonunda "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015" hazırlanarak, uygulamaya konmuştur.

Ülkemizde kadına yönelik şiddetin tüm biçimlerinin ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin tüm tarafların işbirliği ile uygulamaya konulması temel amacına sahip olan Eylem Planında 4 temel hedef yer almıştır:

1. *Toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadele konularında yasal düzenlemeler yapmak ve uygulamadaki aksaklıkları ortadan kaldırmak,*
2. *Kadına yönelik şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularında toplumsal farkındalık yaratmak ve zihinsel dönüşüm sağlamak,*
3. *Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesini ve uygulanmasını sağlamak,*

4. *Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına yönelik hizmet sunumunu gerçekleştirmek üzere kurum/kuruluş ve ilgili sektörler arası işbirliği mekanizmasını güçlendirmek.*

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2012-2015)'nin uygulanması, altı aylık dönemler halinde düzenlenen izleme ve değerlendirme toplantıları vasıtasıyla izlenmektedir.³²

3. KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE ULUSAL EYLEM PLANI (2016-2020)

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2020) ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin kadın araştırmaları merkezlerinin katkı ve katılımları ile KSGM koordinasyonunda hazırlanmıştır.

Hazırlık çalışmaları kapsamında İstanbul Sözleşmesi başta olmak üzere taraf olunan uluslararası sözleşmeler, ulusal mevzuat hükümleri, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2012-2015) izleme ve değerlendirme raporları, Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması ve 6284 sayılı Kanun'un Uygulanmasına Yönelik Etki Analizi Araştırması sonuçları ile TBMM tarafından gerçekleştirilen "Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu" incelenmiş; son dönemde ortaya çıkan toplumsal ihtiyaç ve gelişmeler de göz önünde bulundurularak Eylem Planında yer alacak hedef ve faaliyetler belirlenmiştir.

Eylem Planının hazırlık sürecinde Planda sorumluluğu bulunan kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin yanı sıra sivil toplum kuruluşları ve kadın araştırma merkezleri temsilcilerinin katılımı ile birer günlük toplantılar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca taslak eylem planı, görüş ve önerilerin alınması amacıyla ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla paylaşılmış; hem toplantı sonuçları hem de kurumlardan gelen görüşler çerçevesinde Eylem Planına son hali verilmiştir.

³² Planın uygulanmasına ilişkin izleme ve değerlendirme raporları için (2015 yılı ikinci altı aylık dönemde gerçekleştirilen faaliyetler hariç olmak üzere) bkz: <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/ulusal-eylem-planlari/izleme-ve-degerlendirme-raporlari>

3.1 Eylem Planının Yapısı

Eylem Planında hedef ve alt başlık altında yer alan faaliyetler için; Faaliyet, Sorumlu Kurum, İlgili Kurum, Süre, Performans Göstergesi ve Açıklama sütunları bulunmaktadır.

HEDEF

FAALİYET

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE

Faaliyet Adı	: Faaliyet kapsamında ne yapılacağını kısaca tanımlamaktadır.
Sorumlu Kurum(lar)	: Eylem Planı doğrultusunda yapılacak faaliyeti bizzat yürütmek, sürecinde sonuçlandırmak ve raporlamaktan sorumlu kurum/kuruluşlar yer almaktadır.
İlgili Kurum(lar)	: Eylem Planı doğrultusunda işbirliği içinde yapılacak faaliyetlerin kendi sorumluluk alanına giren kısmını yürütecek, sorumlu kuruluşla işbirliği yaparak somut destek verecek kurum/kuruluş yer almaktadır.
Performans Göstergesi	: Faaliyetin gerçekleştirilmesine ilişkin temel göstergeler yer almaktadır.
Süre	: Faaliyetin tamamlanması için öngörülen süreyi göstermektedir.
Açıklama	: Faaliyetin gerekçesini ve detayda yapılacak işleri ortaya koymaktadır.

AÇIKLAMA

T.C.
Aile ve
Sosyal Politikalar
Bakanlığı

BÖLÜM

EYLEM PLANI

AMAÇ ve HEDEFLER

AMAÇ

// Ülkemizde Kadına Yönelik Her Türlü Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Şiddet Mağdurlarının Etkin Korunması İçin Tüm Taraflarla İşbirliği İçerisinde Gerekli Önlemlerin Alınması ve Uygulanmasıdır. **//**

AMAÇ ve HEDEFLER

1. MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

Hedef 1:

>> Toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadele konularında mevzuatta düzenlemeler yapmak ve uygulamadaki aksaklıkları ortadan kaldırmak

Faaliyet 1.1

İstanbul Sözleşmesi başta olmak üzere kadının insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmeler ve belgeler çerçevesinde Anayasa ve ilgili temel Kanunlarda değişiklik yapılacaktır.

Faaliyet 1.2

6284 Sayılı Kanun'un uygulamada etkinliğinin artırılması amacıyla gerekli değişiklikler yapılacak ve ikincil mevzuat çıkarılacaktır.

Faaliyet 1.3

İstanbul Sözleşmesi başta olmak üzere kadının insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmeler ve belgeler çerçevesinde Anayasa ve ilgili temel Kanunlarda değişiklik yapılacaktır.

1
HEDEF

Toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadele konularında mevzuatta düzenlemeler yapmak ve uygulamadaki aksaklıkları ortadan kaldırmak.

FAALİYET 1.1

İstanbul Sözleşmesi başta olmak üzere kadının insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmeler ve belgeler çerçevesinde Anayasa ve ilgili temel Kanunlarda değişiklik yapılacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Koordinatör Kurum) Adalet Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Sağlık Bakanlığı	TBMM-KEFEK Avrupa Birliği Bakanlığı Dışişleri Bakanlığı Kamu Denetçiliği Kurumu Milli Eğitim Bakanlığı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu İlgili Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları Üniversiteler Barolar İşçi ve İşveren Konfederasyonları Sivil Toplum Kuruluşları	Oluşturulan çalışma grubu sayısı Çalışma grupları tarafından hazırlanan rapor sayısı Taranan kanun sayısı Taramalarda tespit edilen eksiklikler göz önüne alınarak hazırlanan yasa taslağı sayısı Yasalaşan taslak sayısı	2016-2018

AÇIKLAMA

Sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin yer aldığı çalışma grubu ASPB-KSGM koordinasyonunda oluşturulacaktır. Çalışma grubunun ilk toplantısında çalışma yöntem ve süresine ilişkin karar alınacaktır. Çalışma grubunda görevli kurum ve kuruluş temsilcilerinin çalışmalarına sürekli katılımı sağlanacaktır. Çalışma grubu sayısı değişiklik gerektiren ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenecektir.

Yapılan tarama sonuçları doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından Anayasa ve ilgili Kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin tasarı taslakları hazırlanacaktır.

1
HEDEF

Toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadele konularında mevzuatta düzenlemeler yapmak ve uygulamadaki aksaklıkları ortadan kaldırmak.

FAALİYET 1.2

6284 Sayılı Kanun'un uygulamada etkinliğinin artırılması amacıyla gerekli değişiklikler yapılacak ve ikincil mevzuat çıkarılacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü	TBMM-KEFEK Adalet Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Kamu Denetçiliği Kurumu Milli Eğitim Bakanlığı Sağlık Bakanlığı İlgili diğer kamu kurum ve kuruluşları Üniversiteler Barolar Sivil Toplum Kuruluşları	Çalışma grubunun oluşturulması Çalışma grubu toplantı sayısı 6284 sayılı Kanun'un revize edilmesi Revize edilen 6284 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi Hazırlanan ikincil mevzuat sayısı Yürürlüğe giren ikincil mevzuat sayısı	2016-2018

AÇIKLAMA

6284 sayılı Kanun'un uygulanmasından sorumlu tarafların katılımıyla ASPB-KSGM koordinasyonunda çalışma grubu oluşturulacaktır. Çalışma grubu oluşumunda engelli, mülteci vb. kadınlara yönelik özel tedbirlerin alınabilmesini teminen bu alanlarda faaliyet yürüten kurum ve kuruluş temsilcilerinin yer alması önemlidir. Çalışma grubunun ilk toplantısında çalışma yöntem ve süresine ilişkin karar alınacaktır. Çalışma grubunda görevli kurum ve kuruluş temsilcilerinin çalışmalara sürekli katılımı sağlanacaktır.

Çalışma grubunun değerlendirmeleri çerçevesinde gerekli ikincil mevzuat hazırlanacaktır. Bu kapsamda Kimlik ve İlgili Diğer Bilgi ve Belge Değişimine İlişkin Uygulama Yönetmeliği, Teknik Yöntemlerle Takip Uygulama Yönetmeliği, Geçici Koruma Usul ve Esaslarına Dair Uygulama Yönetmeliği, Gizlilik Kararlarının Uygulanmasına Yönelik Yönetmelik hazırlanacak ikincil mevzuatlardandır.

1
HEDEF

Toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadele konularında mevzuatta düzenlemeler yapmak ve uygulamadaki aksaklıkları ortadan kaldırmak.

FAALİYET 1.3

İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun kapsamında sorumlulukları bulunan kurumların kurumsal mevzuatları (teşkilat kanunu, yönetmelik, yönerge, genelge, talimat vb.) söz konusu Sözleşme ve Kanun ile uyumlaştırılacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Koordinatör Kurum) Adalet Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Sağlık Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı İlgili diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları	TBMM-KEFEK Üniversiteler Barolar Sivil Toplum Kuruluşları	Çalışma grubu oluşturulması Çalışma grubu tarafından hazırlanan rapor sayısı Gözden geçirilen mevzuat sayısı Düzenleme yapılan mevzuat sayısı	2016-2018

AÇIKLAMA

İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde ilgili kurumların mevzuatları gözden geçirilecek ve gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Bu çerçevede, KSGM koordinatörlüğünde oluşturulacak çalışma grubu vasıtasıyla uyumlaştırma çalışmaları yürütülecektir. Çalışma grubunun ilk toplantısında çalışma yöntem ve süresine ilişkin karar alınacaktır. Çalışma grubunda görevli kurum ve kuruluş temsilcilerinin çalışmalara sürekli katılımı sağlanacaktır. Tespit edilen mevzuatta gerekli düzenlemelerin gerçekleştirilmesi sorumlu kurum tarafından sağlanacaktır.

2. FARKINDALIK YARATMA VE ZİHNİYET DÖNÜŞÜMÜ

Hedef 2:

>> Kadına yönelik şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet konularında toplumsal farkındalık, duyarlılık, bilinç kazandırmak ve zihniyet dönüşümünü sağlamak

Faaliyet 2.1

Kadına yönelik şiddet konusunda hizmet sunan tüm kurum ve kuruluş temsilcilerine yönelik olarak seminer, atölye çalışması vb. etkinliklerin işbirliği içinde düzenlenmesi sağlanacaktır.

Faaliyet 2.2

Kadına yönelik şiddetle mücadelede yer alan tüm kurum ve kuruluşlarda, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi için eğitici eğitimleri yapılacak, eğitici havuzu oluşturulacak ve eğitimlerin sürekliliği sağlanacaktır..

Faaliyet 2.3

Politika yapıcılara, karar vericilere, hizmet sunanlara ve kamuoyuna yönelik olarak duyarlılık kazandırıcı televizyon, radyo programları ile görsel, işitsel ve basılı materyaller işbirliği içinde hazırlanacak ve dağıtımı/yayınlanması sağlanacaktır.

Faaliyet 2.4

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında erkeklere yönelik farkındalık yaratma ve zihniyet dönüşümü sağlamak amacıyla çalışmalar yürütülecektir.

Faaliyet 2.6

Erken yaşta ve/veya zorla evlendirmelerin önlenmesine dair ulusal ve yerel düzeyde çalışmalar yürütülecektir.

Faaliyet 2.5

Okul öncesi eğitimden başlayarak örgün ve yaygın eğitimin tüm kademelerinde kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamında mevcut eğitim müfredatları/programları incelenerek, ihtiyaç duyulması halinde revize edilecek ve etkin uygulanması sağlanacaktır.

Faaliyet 2.7

Kadına yönelik şiddet konusunda düzenlenecek eğitim programlarının etki analizleri yapılarak, ortaya çıkan sonuçlar kapsamında mevcut programlar ve materyaller güncellenecektir.

2
HEDEF

Kadına yönelik şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet konularında toplumsal farkındalık, duyarlılık, bilinç kazandırmak ve zihniyet dönüşümünü sağlamak

FAALİYET 2.1

Kadına yönelik şiddet konusunda hizmet sunan tüm kurum ve kuruluş temsilcilerine ve kamuoyuna yönelik olarak seminer, atölye çalışması vb. etkinliklerin işbirliği içinde düzenlenmesi sağlanacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Adalet Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Türkiye Adalet Akademisi	Türkiye Barolar Birliği Türkiye Belediyeler Birliği İlgili diğer kamu kurum ve kuruluşları Yerel Yönetimler Üniversiteler Meslek Kuruluşları Medya Kuruluşları İşçi ve İşveren Konfederasyonları Sivil Toplum Kuruluşları	Düzenlenen etkinlik sayısı Etkinliklere katılım sağlayan kişi sayısı Etkinlik süresi	2016-2020

AÇIKLAMA

Söz konusu etkinliklerde "kadına yönelik şiddetle mücadele, erken evliliklerin zararları, insan ticareti ile mücadele, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın-erkek eşitliği ve önemi, kadının insan hakları, kadına yönelik ayrımcılık, engellilik ve engelli hakları, çocuk hakları, değerler eğitimi vb." konularında eğitim, seminer, atölye çalışması gibi etkinlikler sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşların işbirliğinde düzenlenecektir.

Etkinliklere ilişkin dokümanlar da ilgili tarafların işbirliğinde hazırlanacaktır.

Dokümanların hazırlanmasında engelli, mülteci, kız çocukları, yaşlı kadınlar gibi şiddete karşı daha savunmasız olan kadın gruplarının ihtiyaçları da göz önünde bulundurulacaktır.

İlgili etkinlikler kadın hakları konusunda deneyim ve bilgi birikimi olan taraflarca verilecektir.

Etkinliklerin süresi hedef kitleye ve ihtiyaçlarına göre belirlenecektir.

2
HEDEF

Kadına yönelik şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet konularında toplumsal farkındalık, duyarlılık, bilinç kazandırmak ve zihniyet dönüşümünü sağlamak

FAALİYET 2.2

Kadına yönelik şiddetle mücadelede yer alan tüm kurum ve kuruluşlarda, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi için eğitici eğitimleri yapılacak, eğitici havuzu oluşturulacak ve eğitimlerin sürekliliği sağlanacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Adalet Bakanlığı	Kalkınma Bakanlığı	Hazırlanan eğitici el kitabı, katılımcı kitabı ve eğitici kılavuzu sayısı	2016-2020
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	Türkiye Barolar Birliği	Düzenlenen eğitici eğitimi sayısı	
Diyanet İşleri Başkanlığı	Türkiye Belediyeler Birliği	Eğitici eğitimi alan kişi sayısı	
İçişleri Bakanlığı	İlgili diğer kamu kurum ve kuruluşları	Uzaktan eğitim programı oluşturulan kurum sayısı	
Milli Eğitim Bakanlığı	Yerel Yönetimler	Uzaktan eğitim alan personel sayısı	
Sağlık Bakanlığı	Üniversiteler	Eğiticilerin verdiği eğitim sayısı	
Türkiye Adalet Akademisi	Meslek Kuruluşları	Eğitici tarafından verilen eğitimlere katılan personel sayısı ÷ toplam eğitim alması gereken personel sayısı	
	İşçi ve İşveren Konfederasyonları	Eğitimlerin süresi	
	Medya Kuruluşları	Söz konusu eğitimleri hizmet içi eğitim programlarına dahil eden kurum sayısı	
	Sivil Toplum Kuruluşları	Ön-test ve son-test ölçümü sonucunda ortaya çıkan değişim yüzdesi	

AÇIKLAMA

Eğitici eğitimleri "Kadına yönelik şiddetle mücadele, erken evliliklerin zararları, insan ticareti ile mücadele, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın-erkek eşitliği ve önemi, kadının insan hakları, kadına yönelik ayrımcılık, engellilik ve engelli hakları, çocuk hakları ve mağdura doğru yaklaşım, değerler eğitimi vb." konularından oluşacaktır.

Eğitici el kitabı, katılımcı kitabı ve eğitici kılavuzu tarafların işbirliğinde hazırlanacaktır.

Materyallerin hazırlanmasında engelli, mülteci, kız çocukları, yaşlı kadınlar gibi şiddete karşı daha savunmasız olan kadın gruplarının ihtiyaçları da göz önünde bulundurulacaktır.

Kadın hakları konusunda deneyim ve bilgi birikimi olan kişiler tarafından eğitici eğitimi verilecektir. Eğitici eğitimlerine katılım sağlayan personel eğitici havuzunu oluşturacak ve ilgili kurumda diğer personelin de konuya ilişkin eğitilmesinden sorumlu olacak ve eğitimler periyodik olarak tekrarlanacaktır.

Eğitimlere sürekli katılım sağlayamayacak personele yönelik olarak uzaktan eğitim programı oluşturulacaktır.

Eğitimlerin etkisi yapılacak ön-test ve son-test ölçümüyle belirlenecektir.

Eğitimlerin sürekliliği oluşturulacak süpervizyon mekanizması ve/veya hizmet içi eğitimler vasıtasıyla sağlanacaktır. Eğitim faaliyeti kapsamında her bir sektör için eğitim modülleri hazırlanmaktadır.

2. HEDEF

Kadına yönelik şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet konularında toplumsal farkındalık, duyarlılık, bilinç kazandırmak ve zihniyet dönüşümünü sağlamak

FAALİYET 2.3

Politika yapıcılara, karar vericilere, hizmet sunanlara ve kamuoyuna yönelik olarak duyarlılık kazandırıcı televizyon, radyo programları ile görsel, işitsel ve basılı materyaller işbirliği içinde hazırlanacak ve dağıtımı/yayınlanması sağlanacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Koordinatör Kurum) Adalet Bakanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Ulusal-Yerel Medya Kuruluşları	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Türkiye Adalet Akademisi İlgili diğer kamu kurum ve kuruluşları Türkiye Barolar Birliği Türkiye Belediyeler Birliği Yerel Yönetimler Üniversiteler Meslek Kuruluşları İşçi ve İşveren Konfederasyonları Sivil Toplum Kuruluşları	Hazırlanan/ yayımlanan televizyon ve radyo programı/kamu spotu sayısı Programların/kamu spotunun yayın süresi Programların/kamu spotunun yayın saati Hazırlanan materyal sayısı, Dağıtılan materyal sayısı Materyallerin yer aldığı kurum ve kuruluşlara ait internet sitesi sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

Politika yapıcılara, karar vericilere, hizmet sunanlara ve kamuoyuna yönelik olarak duyarlılık kazandırıcı televizyon, radyo programları ile görsel, işitsel ve basılı materyaller sorumlu/ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanabileceği gibi, entegre bir iletişim kampanyası vasıtasıyla da hazırlanabilir.

Bu çerçevede, kadına yönelik şiddetle mücadele alanında bir iletişim kampanyası yürütülerek, tek bir kaynak tarafından hazırlanan ve ortak bir dilin kullanıldığı entegre bir iletişim çalışması yöntem olarak benimsenebilir. Söz konusu iletişim kampanyasının koordinatör kurum tarafından sorumlu/ilgili kamu kurum kuruluşları, meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşu, yerel yönetimler ve üniversite temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan alt komisyon tarafından yürütülmesi mümkündür.

Materyallerin hazırlanmasında engelli, mülteci, kız çocukları, yaşlı kadınlar gibi şiddete karşı daha savunmasız olan kadın gruplarının ihtiyaçları da göz önünde bulundurulacaktır. Bu çerçevede, kadına yönelik şiddet konusunda hazırlanacak kamu spotlarında işaret dili, alt yazı ve betimleme olacaktır. Basılı materyaller uzun ve kompleks cümlelerin yer almadığı sade ve anlaşılır olarak Braille alfabesi ve sesli versiyonları da içerecek şekilde hazırlanacaktır. Aynı zamanda mülteci ve göçmen grupların bilgilendirilmesine yönelik olarak ilgili dillerde materyal sunumu önem arz etmektedir.

Bunun yanı sıra evlilik başvurusunda bulunan çiftlere yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetlerinde kullanılacak görsel ve basılı materyaller revize edilecek ve dağıtımı sağlanacaktır.

Hazırlanan materyaller sorumlu kurumlar tarafından görev alanları çerçevesinde gerçekleştirecekleri faaliyetlerde kullanılacak, dağıtımı sağlanacaktır. Materyallerin sorumlu/ilgili kurum ve kuruluşların internet sitelerinde yayınlanması sağlanacaktır.

Görsel ve işitsel materyallerin özellikle televizyon ve radyo yayınlarının en yüksek oranda izlenme/dinlenme saatlerinde yayınlanması sağlanacaktır.

2 HEDEF

Kadına yönelik şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet konularında toplumsal farkındalık, duyarlılık, bilinç kazandırmak ve zihniyet dönüşümünü sağlamak

FAALİYET 2.4

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında erkeklere yönelik farkındalık yaratma ve zihniyet dönüşümü sağlamak amacıyla çalışmalar yürütülecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Koordinatör Kurum) Adalet Bakanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı	Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Belediyeler Birliği Yerel Yönetimler Üniversiteler Meslek Kuruluşları İşçi ve İşveren Konfederasyonları Medya Kuruluşları Özel Sektör Sivil Toplum Kuruluşları	Düzenlenen etkinlik sayısı Etkinliklere katılım sağlayan erkek sayısı Yürütülen/desteklenen kampanya sayısı Kampanya vasıtasıyla ulaşılan kişi sayısı Düzenlenen sertifika programı sayısı Sertifika alan kişi sayısı Hazırlanan spot film sayısı Spot filmlerin yayın saati İzlenme oranının en yüksek olduğu saatlerde (prime-time) yayınlanan spot film sayısı ve süresi İnsan hakları eğitim müfredatına konuların eklenmesi Eğitim programına katılım sağlayan hükümlü ve tutuklu sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

Hedef kitle tüm erkek bireylerdir.

Materyaller hedef kitleye göre ilgili tarafların işbirliğinde hazırlanacaktır.

Etkinliklerin süresi hedef kitle, ihtiyaçlar ve etkinlik türüne göre belirlenecektir.

Kampanya kapsamında çocuk, genç ve erişkin tüm yaş grubundan erkeklere yönelik kadına yönelik şiddette rol oynayan cinsiyetçi dil, toplumsal cinsiyet rolleri, davranışlar ve "erkeklik" fikri, değerler eğitimi gibi konularda bilgilendirici faaliyetler / sertifika programları düzenlenecektir.

Bu çerçevede, engelli, mülteci vb. erkeklerin de farkındalık kazanması ve zihniyet dönüşümünün sağlanması göz önünde bulundurulmalıdır. Bu kapsamda, kamu spotlarında işaret dili, alt yazı ve betimlemenin olması; basılı materyallerin sade ve anlaşılır olarak Braille alfabesi ve sesli versiyonları da içerecek şekilde hazırlanması önemlidir. Aynı zamanda mülteci grupların bilgilendirilmesine yönelik olarak ilgili dillerde materyal sunumu önem arz etmektedir.

Yaşlarına göre öğrencilere çalıştaylar, yarışmalar ve sunumlar vb. gerçekleştirilecektir.

Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik insan hakları eğitimi müfredat programına kadına yönelik şiddetle mücadele, kadın hakları, kadına karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi ve kız çocuklarının okutulması vb. konular eklenecektir.

2
HEDEF

Kadına yönelik şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet konularında toplumsal farkındalık, duyarlılık, bilinç kazandırmak ve zihniyet dönüşümünü sağlamak

FAALİYET 2.5

Okul öncesi eğitimden başlayarak örgün ve yaygın eğitimin tüm kademelerinde kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamında mevcut eğitim müfredatları/ programları incelenerek, ihtiyaç duyulması halinde revize edilecek ve etkin uygulanması sağlanacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Milli Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Üniversiteler	Adalet Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Sivil Toplum Kuruluşları	Okul öncesi eğitim programlarına ilişkin değerlendirme raporu hazırlanması İncelenen eğitim materyali sayısı Değişiklik yapılan eğitim materyali sayısı Toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve kadının insan hakları konularını kapsayan dersin verildiği fakülte/lisans programı sayısı Fakülte/lisans programlarında dersi alan öğrenci sayısı Seçmeli/zorunlu fakülte/lisans ders sayısı Ders kapsamında fakülte/lisans programlarında hazırlanan proje/ etkinlik vb. sayısı Sağlıklı iletişim, öfke kontrolü, stresle baş etme, davranış değişikliği eğitimi alan öğrenci/kişi sayısı Sağlıklı iletişim, öfke kontrolü, stresle baş etme, davranış değişikliği eğitimi verilen örgün ve yaygın eğitim programı sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

Okul öncesi eğitim programları toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinde gözden geçirilerek, cinsiyetçi öğeler ayıklanacaktır. Bu çerçevede, okul öncesi eğitim programlarında yer alan faaliyetlerin, kullanılan materyallerin (oyuncaklar, kitaplar vb.), öğrencilere verilen rol ve sorumlulukların toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına ve çocuğa yönelik şiddet konularında farkındalık kazandıracak, temel insan hak ve özgürlüklerini destekleyen, çocuk hakları konusunda bilgilendirici, her türlü ayrımcılığı reddeden içerikte olmasına ilişkin önlemler alınacaktır.

Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği uyarınca eğitimcilerin, kitapları, temel insan hak ve özgürlüklerini destekleyen ve her türlü ayrımcılığı reddeden bir perspektifle elektronik olarak değerlendirileceği bir sistem bulunmaktadır. Bu çerçevede, ders kitaplarının ayrımcılık içeren resim, ifade ve benzeri öğelerden arındırılması çalışmaları sürdürülecektir.

Yükseköğretim Kurulu'nun 28.05.2015 tarihli Genel Kurul Toplantısı'nda alınan karar doğrultusunda tüm fakülte ve lisans programlarında toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet, kadın erkek eşitliği ve kadının insan hakları konularını kapsayan derse yer verilmesi sağlanacaktır.

Ayrıca, örgün ve yaygın eğitim programlarında sağlıklı iletişim, öfke kontrolü, stresle baş etme, davranış değişikliği, değerler eğitimleri verilecektir. Söz konusu eğitimler kapsamında materyaller sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşların işbirliğinde hazırlanacaktır.

2
HEDEF

Kadına yönelik şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet konularında toplumsal farkındalık, duyarlılık, bilinç kazandırmak ve zihniyet dönüşümünü sağlamak

FAALİYET 2.6

Erken yaşta ve/veya zorla evlendirmelerin önlenmesine dair ulusal ve yerel düzeyde çalışmalar yürütülecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Koordinatör kurum) Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Diyaret İşleri Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı	TBMM-KEFEK Adalet Bakanlığı Sağlık Bakanlığı İlgili diğer kamu kurum ve kuruluşları Yerel Yönetimler Mülki İdareler Üniversiteler İşçi ve İşveren Konfederasyonları Sivil Toplum Kuruluşları	Yürütülen çalışma sayısı Çalışmaların sonuç raporları 16 -18 yaş evlilik oranındaki/sayısındaki değişim yüzdesi Okul terk oranındaki değişim yüzdesi	2016-2020

AÇIKLAMA

Kız çocuklarının 12 yıl kesintisiz eğitim almalarının sağlanması ve okul terklerinin engellenmesine yönelik destek programları yürütülecektir.

Yerel ve ulusal düzeyde yürütülen çalışmalara mülteciler de dahil edilecektir.

2
HEDEF

Kadına yönelik şiddeti doğuran ve pekiştiren olumsuz tutum ve davranışların ortadan kaldırılması amacıyla, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddet konularında toplumsal farkındalık, duyarlılık, bilinç kazandırmak ve zihniyet dönüşümünü sağlamak

FAALİYET 2.7

Kadına yönelik şiddet konusunda düzenlenecek eğitim programlarının etki analizleri yapılarak, ortaya çıkan sonuçlar kapsamında mevcut programlar ve materyaller güncellenecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Koordinatör Kurum) Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları	Diyanet İşleri Başkanlığı Üniversiteler	Yapılan etki analizi raporu sayısı Revize edilen eğitim program sayısı Revize edilen eğitim materyali sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında yürütülecek eğitim faaliyetleri çerçevesinde her bir sektör için eğitim modüllerinin hazırlanması amacıyla bir uzman ekip oluşturulacaktır.

Söz konusu eğitimlerin etki analizleri ilgili kurumlar tarafından yapılacaktır. Analiz sonuçlarının değerlendirilmesi, yürütülecek eğitim programlarının ihtiyaçlar çerçevesinde şekillenmesine katkı sunacaktır.

Ayrıca, ortaya çıkan veriler ışığında eğitim materyalleri revize edilecektir.

T.C.
Aile ve
Sosyal Politikalar
Bakanlığı

KADININ STATÜSÜ

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

---

3. KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ HİZMET SUNUMU VE ŞİDDET MAĞDURLARININ GÜÇLENMESİ

Hedef 3:

>> Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

Faaliyet 3.1

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri tüm illerde yaygınlaştırılacak, kapasiteleri ve hizmetlerin standardizasyonu geliştirilecektir.

Faaliyet 3.2

Kadın konukevlerinde sunulan hizmetlerin standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek ve ihtisaslaşma sağlanacaktır.

Faaliyet 3.3

Belediye Kanunu gereğince nüfusu 100.000'i geçen tüm belediyeler tarafından konukevi/sığınmaevi açılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Faaliyet 3.4

Şiddet mağduru kadınların konukevi sonrası desteklenmesi ve izlenmesi amacıyla model oluşturulacaktır.

Faaliyet 3.5

Şiddet mağdurunun etkin korunması için teknik araç ve yöntemlerin kullanılması yaygınlaştırılacaktır.

Faaliyet 3.7

Şiddet mağduru kadınlar ile birlikte birimlerden hizmet alan şiddet mağduru/tanığı çocuklara yönelik psikososyal destek programları geliştirilecek ve uygulanacaktır.

Faaliyet 3.9

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında il ve ilçe düzeyinde uzmanlaşmış hizmet birimleri kurularak, kapasiteleri artırılabacaktır.

Faaliyet 3.6

ALO 183 Sosyal Destek Hattı'nın kadına yönelik şiddetle mücadelede hizmet sunum kapasitesi güçlendirilecektir.

Faaliyet 3.8

Mülteci ve sığınmacı kadın ve çocukların koruyucu ve önleyici hizmetlerden faydalanmaları sağlanacaktır.

Faaliyet 3.10

Kadın hizmet birimlerinden yararlanan kadınların istihdama yönelik meslek edindirme kurslarından ve girişimcilik eğitimlerinden faydalanmalarına yönelik işbirliği çalışmaları yürütülecektir.

3
HEDEF

Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

FAALİYET 3.1

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri tüm illerde yaygınlaştırılacak, kapasiteleri ve hizmetlerin standardizasyonu geliştirilecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	Adalet Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü İçişleri Bakanlığı Kalkınma Bakanlığı Maliye Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yerel Yönetimler Barolar Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	ŞÖNİM açılan il sayısı ÷ toplam il sayısı Hizmet alan kişi sayısı Personel sayısı ÷ hizmet alan kişi sayısı Personele yönelik düzenlenen eğitim sayısı Eğitime katılan personel sayısı ÷ toplam personel sayısı Hizmet standartlarının oluşturulması	2016-2020

AÇIKLAMA

ŞÖNİM'lerin fiziki şartları düzenlenerek, erişilebilirliği artırılabilecektir. Dezavantajlı gruplardaki (engelli, mülteci, göçmen vb. gibi) kadınların da ilgili birimlerde sunulan hizmetlerden faydalanması için gerekli önlemler alınacaktır.

İlgili birimlerde yeterli sayıda personelin istihdamı sağlanacaktır.

Personelin dezavantajlı gruplardaki kadınlara da hizmet sunabilecek şekilde, kadına yönelik şiddetle mücadele alanında uzmanlaşmasına yönelik eğitim çalışmaları sürdürülecektir.

2017-2018 yıllarında ŞÖNİM'lerde kullanılan veya kullanılması gerekli olan idari ve mesleki formlar revize edilecek ve ülke genelinde uygulanmaya başlanacaktır.

Hizmet standartlarının geliştirilmesi kapsamında; görev tanımları, talimat ve prosedürler tanımlanacak ve otomasyon sistemi oluşturulacaktır.

Ayrıca şiddetle mücadelede önleyici faaliyetler kapsamında kadına yönelik şiddete neden olan sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel vb. risk faktörlerinin ortadan kaldırılmasına yönelik ŞÖNİM'lerin hizmet sunum kapasitesi geliştirilecek, ilgili taraflarla işbirliği gerçekleştirilecektir.

3
HEDEF

Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

FAALİYET 3.2

Kadın konukevlerinde sunulan hizmetlerin standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek ve ihtisaslaşma sağlanacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	Adalet Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü İçişleri Bakanlığı İŞKUR Kalkınma Bakanlığı Maliye Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	Hizmet standartlarının oluşturulması Açılan ihtisaslaşmış kadın konukevi sayısı Dönüştürülen konukevi sayısı Personel sayısı ÷ Hizmet alan kişi sayısı Hizmet alan kişi sayısı Personele yönelik düzenlenen eğitim sayısı Eğitime katılan personel sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

Can güvenliği riski yüksek ve farklı hizmet modeline ihtiyaç duyan kadınlar için ihtisaslaşmış konukevleri açılacak ve/veya mevcut konukevleri dönüştürülecektir.

Konukevlerinde yeterli sayıda personelin istihdamı sağlanacaktır. Personelin dezavantajlı gruplardaki kadınlara da hizmet sunabilecek şekilde, kadına yönelik şiddetle mücadele alanında uzmanlaşmasına yönelik eğitim çalışmaları sürdürülecektir.

Hizmetlerde standartlaşmanın geliştirilmesi için konukevlerinde kullanılan veya kullanılması gerekli olan idari ve mesleki formlar revize edilecektir.

3.
HEDEF

Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

FAALİYET 3.3

Belediye Kanunu gereğince nüfusu 100.000'i geçen tüm belediyeler tarafından konukevi/sığınmaevi açılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
İçişleri Bakanlığı Belediyeler	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Kalkınma Bakanlığı-Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Maliye Bakanlığı Türkiye Belediyeler Birliği Kent Konseyleri Kadın Meclisleri Sivil Toplum Kuruluşları	Belediyeler tarafından açılan kadın konukevi sayısı -> Nüfusu 100 bini aşan belediye sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

5393 Sayılı Belediye Kanun'unun 14/a maddesinde "Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konuk evleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konuk evleri açabilirler." hükmü yer almıştır.

Belediyelerin konukevi açarak hizmet sunma kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla işbirliği çalışmaları yürütülecektir.

3. HEDEF

Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

FAALİYET 3.4

Şiddet mağduru kadınların konukevi sonrası desteklenmesi ve izlenmesi amacıyla model oluşturulacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İçişleri Bakanlığı İŞKUR Milli Eğitim Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yerel Yönetimler Barolar Üniversiteler İlgili diğer kurum ve kuruluşlar Sivil Toplum Kuruluşları	Çalışma grubu oluşturulması/proje yürütülmesi Farklı ülke modellerine ilişkin rapor sayısı Mevcut durum ve ihtiyaç analizi raporları Modelin oluşturulması	2016-2018

AÇIKLAMA

Model oluşturulmasına ilişkin çalışma ASPB-KSGM koordinasyonunda ilgili kurum temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak çalışma grubu veya ASPB-KSGM tarafından yürütülecek proje aracılığıyla sağlanacaktır.

Şiddet mağdurlarının konukevi sonrası desteklenmesi ve izlenmesi amacıyla farklı ülkelerde uygulanan modeller incelenecektir.

Türkiye'deki duruma ilişkin rapor hazırlanacak, oluşturulacak modele temel teşkil edecek ihtiyaçlar ve öneriler belirlenecektir.

Farklı ülke uygulamaları ve ihtiyaç analizi çerçevesinde şiddet mağdurunu konukevi sonrası destekleme ve izlenme modeli oluşturulacaktır.

3.
HEDEF

Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

FAALİYET 3.5

Şiddet mağdurunun etkin korunması için teknik araç ve yöntemlerin kullanılması yaygınlaştırılacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Adalet Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İçişleri Bakanlığı	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı İlgili Kurum ve Kuruluşlar Sivil Toplum Kuruluşları	Proje ile uygun teknik araç ve yöntemlerin uygulandığı pilot il sayısı Pilot uygulama değerlendirme raporu Elektronik yöntemlerle izlenen vaka sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

6284 sayılı Kanun'un 12 inci maddesinde "Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının uygulanmasında hakim kararı ile teknik araç ve yöntemler kullanılabilir" hükmüne bağlanmıştır.

Bu doğrultuda 08 Mart 2015 tarihinde Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı arasında "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Protokol'un uygulama süresinin 08 Mart 2016 tarihinde dolması sebebiyle Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Bakanlığımız işbirliğinde hazırlanan "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü'nün Yenilenmesi Protokolü" 19 Nisan 2016 tarihinde taraflarca imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Protokol ile; Pilot uygulama süresinin bir yıl uzatılması, ayrıca pilot uygulamanın Ankara ve İzmir illerinde Emniyet Genel Müdürlüğü sorumluluk bölgesinde uygulanmasının yanı sıra Ankara ilinde Jandarma Genel Komutanlığı sorumluluk bölgesine de yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Söz konusu Protokol kapsamında teknik yöntemlerle takip sisteminin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

3. HEDEF

Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

FAALİYET 3.6

ALO 183 Sosyal Destek Hattı'nın kadına yönelik şiddetle mücadelede hizmet sunum kapasitesi güçlendirilecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları Yerel Yönetimler	Düzenlenen eğitim sayısı Eğitim alan personel sayısı → toplam personel sayısı	2016-2017

AÇIKLAMA

Personele kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddet mağduruyla iletişim, yönlendirme, destek vb. konularda eğitim verilecektir.

Dezavantajlı gruplardaki (engelli, mülteci, göçmen vb. gibi) kadınların da ilgili birimlerde sunulan hizmetlerden faydalanması için gerekli önlemler alınacaktır.

Personelin dezavantajlı gruplardaki kadınlara da hizmet sunabilecek şekilde, kadına yönelik şiddetle mücadele alanında uzmanlaşmasına yönelik eğitim çalışmaları yürütülecektir.

3.
HEDEF

Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

FAALİYET 3.7

Şiddet mağduru kadınlar ile birlikte birimlerden hizmet alan şiddet mağduru/tanığı çocuklara yönelik psikososyal destek programları geliştirilecek ve uygulanacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı-Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Milli Eğitim Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	Geliştirilen program sayısı Programlardan faydalanan çocuk sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

Şiddet mağduru kadın ile birlikte hizmet birimlerine gelen çocuklara yönelik psikososyal desteğin sağlanması amacıyla 2016-2017 döneminde programlar geliştirilecek ve uygulanmaya başlanacaktır.

Programların geliştirilmesinde engelli çocukların ihtiyaçları ve yüksek yararı göz önünde bulundurulacaktır.

Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2013-2017)'nda "Eğitimde Her Türlü Şiddetin Önlenmesi" hedefi kapsamında okullarda çocuk, aile ve okul yönetimi arasında gerekli işbirliği sağlanarak şiddet öyküsü olan çocukları tespit edilmesi ve bu çocukların psikososyal yönden desteklenmesi amacıyla, okul sosyal hizmet sistemi kurulması planlanmaktadır. Ayrıca, sosyal servisler ya da rehberlik birimleri tarafından tespit edilen bireylerin sağlık kurumlarıncı tedavi edilmeleri ya da ihtiyaç duydukları diğer sosyal hizmetlerden yararlandırılmaları için kurumlar arası işbirliği ve koordinasyon geliştirilecektir.

Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2013-2017)'nda ihmal ve istismar mağduru çocuklar için ücretsiz psikososyal destek ve rehabilitasyon hizmetinin verildiği özel birimlerin oluşturulması planlanmaktadır.

3. HEDEF

Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

FAALİYET 3.8

Mülteci ve sığınmacı kadın ve çocukların koruyucu ve önleyici hizmetlerden faydalanmaları sağlanacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Koordinatör Kurum) Adalet Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları	Diyanet İşleri Başkanlığı Üniversiteler	Gerekli yasal ve idari düzenlemelerin yapılması Bilinçlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi Faaliyetlere katılan kadın/çocuk sayısı Rehabilitasyon ve psikososyal destek sistemlerinin oluşturulması	2016-2020

AÇIKLAMA

BM Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Sözleşme ve İstanbul Sözleşmesinde mülteci ve sığınmacılara yönelik gerekli hukuki ve diğer tedbirlerin alınması hüküm altında alınmıştır.

Bu kapsamda şiddet ve istismara maruz kalan veya kalma riski ile karşı karşıya olan mülteci ve sığınmacı kadın ve çocukların, sunulan hizmetlere erişimleri önündeki yasal ve idari engeller kaldırılacaktır.

Mülteci ve sığınmacı kadın ve çocukların hakları ve haklarına erişim konularında bilinçlendirilmeleri sağlanacaktır.

Çatışma ortamında yakınıını kaybetmiş, şiddete, tacize ve /veya herhangi bir şekilde istismara maruz kalmış ya da şahit olmuş sığınmacı kadınlara ve çocuklara yönelik rehabilitasyon ve psikososyal destek sistemleri oluşturulacak; kamp dışında yaşayan kadın ve çocukların bu hizmetlere erişimi sağlanacaktır.

3.
HEDEF

Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

FAALİYET 3.9

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında il ve ilçe düzeyinde uzmanlaşmış hizmet birimleri kurularak, kapasiteleri artırılabacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
İçişleri Bakanlığı	Adalet Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Devlet Personel Başkanlığı Maliye Bakanlığı	Aile İçi Şiddetle Mücadele Şubeleri kurulan il & ilçe sayısı + toplam il & ilçe sayısı Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü kurulan il & ilçe sayısı ÷ toplam il & ilçe sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından Eylem Planı'nın uygulama döneminde taşra teşkilatında erişilebilir kurumsal hizmet birimleri yaygınlaştırılacak, söz konusu birimlerde uzmanlaşmış kolluk personeli görevlendirilecektir.

3. HEDEF

Şiddete uğrayan ve uğrama tehlikesi bulunan kadınlara, varsa çocuklarına yönelik ulaşılabilir koruyucu ve önleyici hizmetlerin daha etkili verilmesi ve yaygınlaştırılması ile bu kişilerin sosyoekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak.

FAALİYET 3.10

Kadın hizmet birimlerinden yararlanan kadınların istihdama yönelik meslek edindirme kurslarından ve girişimcilik eğitimlerinden faydalanmalarına yönelik işbirliği çalışmaları yürütülecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü İŞKUR KOSGEB Milli Eğitim Bakanlığı	Yerel Yönetimler Üniversiteler Türkiye Bankalar Birliği Özel Sektör Kamu Bankaları Sivil Toplum Kuruluşları	İstihdama yönelik meslek edindirme kurslarından yararlanan kadın sayısı İstihdama yönelik meslek edindirme kurs hizmetinden yararlanan kadınlardan istihdam edilen kadın oranı Girişimcilik alanında eğitim, danışmanlık ve finans hizmeti alan kadın sayısının yıllık artış oranı	2016-2020

AÇIKLAMA

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde yer alan ve şiddete uğrayan ya da uğrama riski taşıyan kadınlara hizmet sunan birimlerden yararlanan kadınların sosyo-ekonomik olarak güçlenmelerini sağlamak üzere istihdama yönelik meslek edindirme kurslarından ve girişimcilik eğitimlerinden faydalanmaları amacıyla protokol, proje vb. işbirliği çalışmaları yürütülecektir.

4. SAĞLIK HİZMETLERİNİN DÜZENLENMESİ VE UYGULANMASI

Hedef 4:

>> Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesini ve uygulanmasını sağlamak.

Faaliyet 4.1

İstanbul Sözleşmesi gereğince, kadına yönelik şiddet kapsamındaki adli vakalarda ikincil mağduriyetin ve bulgu kaybının önlenmesi amacıyla kurumsal hizmet birimleri oluşturularak, sayı ve kapasitesi artırılacaktır.

Faaliyet 4.3

6284 sayılı Kanun kapsamında hakkında önleyici tedbir kararı verilen şiddet uygulayanlara yönelik rehabilitasyon ve destek programları uygulamak üzere psikososyal destek merkezleri kurulacak ve kapasitesi geliştirilecektir.

Faaliyet 4.2

İstanbul Sözleşmesi gereğince, cinsel şiddet mağdurları için özel hizmet modelleri oluşturulacak ve uygulamaya geçilecektir.

Faaliyet 4.4

Şiddete uğrayan, tanık olan çocuklar ile şiddete meyilli veya şiddet davranışı gösteren çocuklara yönelik özel terapi ve rehabilitasyon programları uygulanacaktır.

4
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 4.1

İstanbul Sözleşmesi gereğince, kadına yönelik şiddet kapsamındaki adli vakalarda ikincil mağduriyetin ve bulgu kaybının önlenmesi amacıyla kurumsal hizmet birimleri oluşturularak, sayı ve kapasitesi artırılabacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Adalet Bakanlığı Sağlık Bakanlığı	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Devlet Personel Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Kalkınma Bakanlığı Maliye Bakanlığı İlgili kurum ve kuruluşlar Barolar Üniversiteler Üniversite/Özel Kurum Hastaneleri Sivil Toplum Kuruluşları	İlgili birimlerin sayısındaki artış Hizmet alan mağdur sayısı ÷ Personel Sayısı	2016-2018

AÇIKLAMA

İstanbul Sözleşmesi kapsamında yer alan her türlü şiddete ilişkin soruşturma ve adli işlemlerin gecikmeksizin yürütülmesi amacıyla, mağdurların hakları da göz önünde bulundurularak, gerekli hukuki veya diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir. Araştırmaların ve hukuk süreçlerinin çabuklaştırılmasına önem verilirken mağdurların haklarına saygı gösterilmesi ayrıca önemlidir. Nitekim, mağdurların zaten yaşamış bulunduğu olumsuzlukların, araştırma ve hukuk süreçlerinde daha da ağırlaşmasına yol açacak durumlardan kaçınılmalıdır.

4
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 4.2

İstanbul Sözleşmesi gereğince, cinsel şiddet mağdurları için özel hizmet modelleri oluşturulacak ve uygulamaya geçilecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Sağlık Bakanlığı	Adalet Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	Oluşturulan özel hizmet modeli sayısı Oluşturulan modelin pilot olarak uygulanması Pilot uygulama sonucu etki analizinin yapılması Hizmet alan mağdur sayısı ÷ Personel sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

Cinsel şiddet, mağdurlar üzerinde travmatik durum yaratmakta olup; eğitilmiş uzman personel yaklaşımı gerektirmektedir. Cinsel şiddete maruz kalanların acil tıbbi bakıma ve travma desteğine ihtiyacı bulunmakta olup; ayrıca, kovuşturma için gerekli kanıtların toplanmasında da ivedi adli tıp incelemeleri gerektirmektedir. Çoğu durumda olaydan sonra haftalar, hatta aylar sürebilecek psikolojik danışmanlık ve terapi önemli bir ihtiyaçtır.

Ayrıca, her engel grubundan kadın ve kız çocuğu- özellikle zihinsel engelli kadın ve kız çocukları- sıklıkla şiddetin bilhassa da cinsel şiddetin mağdurdur. Dolayısıyla cinsel şiddet mağduruna tıbbi ve adli muayene, travma desteği ve danışma hizmetleri sunumunda engelli bireyin özel ihtiyaçları (ifade alınırken özellikle zihinsel ve psikososyal engelliler için uzman desteği, genellikle yakın akraba veya aile üyelerinden şiddetin uygulanma ihtimali göz önünde bulundurularak vasinin gözlem altına alınması ve vesayetin el değiştirmesi vb.) dikkate alınmalıdır.

Bu kapsamda İstanbul Sözleşmesi'nde cinsel şiddet mağdurlarına hizmet sunmak üzere yeterli sayıda, uygun ve kolay erişilebilir, uzman personelin görev yaptığı merkezlerin kurulması yükümlülüğü bulunmaktadır.

Merkezlere sunulacak hizmetlerden engelli, mülteci, sığınmacı ve insan ticareti mağduru kadın ve kız çocuklarının faydalanmaları sağlanmalıdır.

Bu çerçevede oluşturulacak hizmet modeli pilot olarak uygulanacak ve pilot uygulamaya ilişkin etki analizi yapılacaktır.

4
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 4.3

6284 sayılı Kanun kapsamında hakkında önleyici tedbir kararı verilen şiddet uygulayanlara yönelik rehabilitasyon ve destek programları uygulamak üzere psikososyal destek merkezleri kurulacak ve kapasitesi geliştirilecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Sağlık Bakanlığı	Adalet Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Üniversiteler İlgili kurum ve kuruluşlar Sivil Toplum Kuruluşları	Oluşturulan psikososyal destek merkezi sayısı Psikososyal destek merkezi kurulan il sayısı Psikososyal destek merkezlerinden yararlanan kişi sayısı Mahkeme kararı sonucu hizmet alan kişi sayısı Psikososyal destek merkezlerinde çalışan personel sayısı Hizmet alan kişi sayısı ÷ Personel sayısı Eğitim alan personel sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

Hakkında tedbir kararı verilen şiddet uygulayana yönelik programlar geliştirilmesi, kişilerin muayene ve tedavi süreçlerinin izlenmesi ve uygulayıcıların eğitimlerinin sağlanması amacıyla psikososyal destek merkezleri oluşturulacaktır.

Ayrıca, oluşturulacak psikososyal destek merkezlerinde sunulacak hizmetler ile muayene ve tedavi süreçlerinin izlenmesine ilişkin programlar geliştirilecektir. Destek merkezleri yeterli sayıda, kolay erişilebilir ve şiddet uygulayan engelli, mülteci gibi farklı ihtiyaçları olan bireyin rehabilitasyonu ve tedavisini sağlayacak kapasitede olmalıdır.

Programların geliştirilmesinden ve geliştirilen programların uygulanmasından sorumlu personele yönelik eğitimler düzenlenecektir. Eğitimlerin sürekliliği sağlanacaktır.

Alkol, uyuşturucu, uçucu veya uyarıcı madde bağımlılığı ya da şiddet eğilimine yol açan davranışı bulunan şiddet uygulayana yönelik tedavi programlarının etkin uygulanması sağlanacaktır.

4
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 4.4

Şiddete uğrayan, tanık olan çocuklar ile şiddete meyilli veya şiddet davranışı gösteren çocuklara yönelik özel terapi ve rehabilitasyon programları uygulanacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı-Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Milli Eğitim Bakanlığı Sağlık Bakanlığı	Adalet Bakanlığı Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları	Uygulanan program sayısı Programdan yararlanan çocuk sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

Uygulanacak programlarda öncelikle çocukların haklarının ve ihtiyaçlarının dikkate alınmasını sağlamak üzere gerekli tedbirler alınacaktır.

Programlar çocukların yaşlarını ve özel durumlarını (engelli, mülteci vb.) dikkate alacak ve çocuğun yüksek yararına gereken saygıyı/özeni gösterecek şekilde uygulanacaktır.

"Şiddete uğrayan, tanık olan çocuklar ile şiddete meyilli veya şiddet davranışı gösteren çocukların" belirlenmesinde, çocuğun devam etmiş olduğu okul personelinin çocuğun özel durumuna ilişkin bilgilendirilmesinin ve okul personeliyle işbirliğinin sağlanması önem taşımaktadır.

T.C.
Aile ve
Sosyal Politikalar
Bakanlığı

KADININ STATÜSÜ

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

---

5. KURUM KURUŞLAR ARASI İŞBİRLİĞİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME

Hedef 5:

>> Kadına yönelik şiddetle mücadelede etkin hizmet sunumunun gerçekleştirilmesi amacıyla kurum/kuruluş ve ilgili sektörler arası işbirliği mekanizmasını güçlendirmek ve politika geliştirmek.

Faaliyet 5.1

Kadına yönelik şiddet verilerinin etkin biçimde izlenmesi amacıyla kurumlararası ortak veri tabanı oluşturulacaktır.

Faaliyet 5.2

Kadına yönelik şiddetle mücadelede mevcut protokoller sürdürülecek, yeni işbirliği protokolleri hazırlanacaktır.

Faaliyet 5.3

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında merkezi ve yerel düzeyde faaliyette bulunan komite/kurulların etkin faaliyet göstermelerine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Faaliyet 5.4

Kadına yönelik şiddetin maliyetinin hesaplanması amacıyla araştırma yürütülecektir.

Faaliyet 5.6

Ölümlle sonuçlanan kadına yönelik şiddet vakalarının derinlemesine analizini yapmak üzere araştırma yapılacaktır.

Faaliyet 5.5

Erkeklerin şiddet algısını ortaya koymak amacıyla araştırma yapılacaktır.

Faaliyet 5.7

Şüpheli kadın intiharları ile töre ve namus adı altında işlenen cinayetlerle ilgili araştırma yapılacaktır.

5
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 5.1

Kadına yönelik şiddet verilerinin etkin biçimde izlenmesi amacıyla kurumlararası ortak veri tabanı oluşturulacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (Koordinatör Kurum) Adalet Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı	Kalkınma Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Türkiye İstatistik Kurumu TÜBİTAK İlgili diğer kurum ve kuruluşlar Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	Çalışma grubunun oluşturulması İhtiyaç analizinin yapılması Kadına yönelik şiddetin kapsamının belirlenmesi Gerekli yasal düzenlemenin yapılması Veri tabanı modelinin oluşturulması Modelin uygulanması	2016-2020

AÇIKLAMA

Kadına yönelik şiddet verilerinin etkin biçimde izlenmesi amacıyla, mevcut veri tabanı çalışmalarını gözden geçirecek ve mevcut modelde tespit edilen eksikliklerin giderildiği revize model uygulamaya konulacaktır.

Mevcut durumda ceza istatistikleri, sanık ve suç bazında TCK ve özel kanunlardaki cezai hüküm içeren madde ve fıkra esasına göre; hukuk istatistikleri ise dava türüne göre UYAP sisteminde tutulan kayıtlardan alınarak derlenmektedir. Kanunlarda kadına yönelik işlenen suçlarla ilgili ayrı bir düzenlemenin bulunmaması, UYAP sistemine yapılan veri girişlerinin suç-mağdur eşleşmesi yapılmadan girilmesi nedeniyle kişinin hangi suçun mağduru olduğunun tespit edilememesi gibi sebeplerden dolayı kadına yönelik şiddet ile ilgili istatistik sunulamamaktadır.

Bu nedenle, kadına yönelik şiddetin kapsamının belirlenmesi amacıyla ihtiyaç analizi yapmak ve hangi suçların kadına yönelik şiddet kapsamında olduğunu belirlemek için çalışma grubu oluşturulacaktır.

Çalışma grubunun belirlediği kapsama göre mevzuatta yapılması gereken değişikliklere ilişkin öneri hazırlanacak ve gerekli değişiklikler yapılacaktır.

İhtiyaç duyulan verilerin toplanabilmesi amacıyla değişkenler tespit edilecektir.

İstatistik üretimine yönelik veritabanı oluşturulacak ve model uygulanacaktır.

Kadına yönelik şiddet verilerinin toplanmasında ilgili ve sorumlu kuruluşlar arasında entegrasyon sağlanacaktır.

5
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 5.2

Kadına yönelik şiddetle mücadelede mevcut protokoller sürdürülecek, yeni işbirliği protokolleri hazırlanacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	Adalet Bakanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Savunma Bakanlığı Sağlık Bakanlığı İlgili kamu kurum ve kuruluşları Üniversiteler Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları	İmzalanan protokol sayısı Sürdürülen protokol sayısı	2016-2020

AÇIKLAMA

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında KSGM tarafından ilgili kurum/kuruluşlarla imzalanan protokoller şunlardır:

- İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ile "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Sunulan Hizmetlerde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesine, İşbirliği Yapılmasına ve Eşgüdümün Artırılmasına İlişkin Protokol" (2012)
  - Diyanet İşleri Başkanlığı ile İşbirliği Protokolü (2011)
  - Diyanet İşleri Başkanlığı ile "Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Katkısının Sağlanması İşbirliği Protokolü" (Ağustos 2013-2018)
  - İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ile "Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Polis Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Projesi Protokolü",
  - Milli Savunma Bakanlığı ile "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanması ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi, İşbirliği ve Eşgüdümün Artırılmasına Dair Protokol"(2013)
  - İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı ile "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Bir Yıllık Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü" (Mart 2015-2016)
  - Sağlık Bakanlığı ile "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede İşbirliği Protokolü" (Mart 2015-2020)
- Ulusal Eylem Planı'nın uygulanması kapsamında ilgili taraflarla yeni protokoller yapılacaktır.

5
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 5.3

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında merkezi ve yerel düzeyde faaliyette bulunan komite/kurulların etkin faaliyet göstermelerine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	İlgili kamu kurum ve kuruluşları Üniversiteler Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları	Gerçekleştirilen toplantı sayısı Katılan üst düzey yönetici oranı Toplantılar sonucunda Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2020) faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik ortaya çıkan hedefler Toplantılar sonucunda üzerinde karar verilen hedeflerin uygulanması	2016-2020

AÇIKLAMA

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında, her yıl ilgili kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile "Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi" toplantısı düzenlenmektedir. Söz konusu toplantılarda kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında ilgili tarafların görüş ve önerileri değerlendirilmektedir. İlgili kurum ve kuruluşların katılımıyla 10. toplantının 21 Aralık 2016 tarihinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi'nin etkinliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir. Söz konusu çalışmalardan birisi Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı'nın izlenmesinin Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi vasıtasıyla yapılmasıdır.

Yerelde ise Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik gereğince oluşturulan "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu" nun Vali başkanlığında, 6 aylık periyodlarla, ilgili kurumların katılımı ile en üst düzeyde toplanması, toplantı raporlarının ASPB-KSGM'ye düzenli aralıklarla iletilmesi ve izlemenin yapılması sağlanacaktır.

5
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 5.4

Kadına yönelik şiddetin maliyetinin hesaplanması amacıyla araştırma yürütülecektir.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	Adalet Bakanlığı Kalkınma Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Maliye Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Türkiye İstatistik Kurumu Yerel Yönetimler Üniversiteler İlgili Kurum ve Kuruluşlar Sivil Toplum Kuruluşları	Araştırma yapılması	2018-2020

AÇIKLAMA

Son yıllarda dünyada kadına yönelik şiddetin maliyetini ortaya koymayı amaçlayan çalışmalar yapılmaktadır. Yapılan analizler, kadına yönelik şiddetin maliyetini dört kategoride ele almaktadır.

Birinci kategori, mağdurlara ve çocuklarına verilen hizmetler (sağlık hizmetleri, barınma, acil telefon hatları maliyeti, psikolojik, sosyal, hukuki danışmanlık vb) mağdurlara ve şiddet uygulayana yönelik adli hizmetler (kolluk, savcı, hakimin harcadığı zaman ve emek), ilgili uzmanların eğitim maliyeti gibi maliyetlerden oluşan "doğrudan maliyet"tir.

İkinci kategori, kadına yönelik şiddetin "parayla ölçülemeyen maliyet"idir; bu maliyet artan toplumsal şiddet, cinayet ve intiharlarda artış gibi bileşenlerden oluşmaktadır.

Üçüncü kategori, şiddete maruz kalan kadının çalışmaması, çalışma hayatında veriminin düşmesinden kaynaklanan ve "ekonomik çarpan etkisi" olarak adlandırılan maliyetlerdir.

Dördüncü ve son kategori olan "sosyal çarpan etkisi" ise yine parasal olarak ölçülemeyen, şiddetin mağdur (sosyal sermayede azalma, demokratik süreçlere katılımı gerileme, yaşam kalitesinde azalma) ve gelecek kuşaklar üzerindeki etkisinden (şiddet mağduru ve aile içi şiddet tanığı çocukların okul başarısının, sosyal yaşamının olumsuz etkilenmesi neticesinde ortaya çıkan ileriye dönük sonuçlar) oluşmaktadır.

5
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 5.5

Erkeklerin şiddet algısını ortaya koymak amacıyla araştırma yapılacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	Adalet Bakanlığı Kalkınma Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Üniversiteler İşçi ve İşveren Konfederasyonları Sivil Toplum Kuruluşları	Araştırma yapılması	2016-2018

AÇIKLAMA

2014 yılında gerçekleştirilen "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması" sonuçları arasında erkeklerin kadına yönelik şiddet konusundaki davranışlarına ilişkin Türkiye'yi temsil eden nicel araştırmaların yapılması önerilmektedir. Türkiye'de kadınların şiddete bakış açılarına ve şiddete maruz kaldıkları durumda yaşadıklarına ilişkin zengin veri birikimi oluşmasına karşın, yapılan araştırmalarda genellikle kadınlar ile görüşülmekte ve erkeklere ilişkin bilgiler dolaylı olarak kadınlardan elde edilmektedir.

Kadına yönelik şiddet konusunun farklı bir perspektiften değerlendirilmesine olanak sağlaması açısından hedef kitlesini sadece erkeklerin oluşturduğu Türkiye genelini temsil eden, hanehalkı temelli nicel araştırmaların yapılması önemlidir.

5
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 5.6

Ölümlle sonuçlanan kadına yönelik şiddet vakalarının derinlemesine analizini yapmak üzere araştırma yapılacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	Adalet Bakanlığı Kalkınma Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	Araştırma yapılması	2016-2018

AÇIKLAMA

2014 yılında gerçekleştirilen Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması sonuçlarına göre; farklı şiddet davranışlarının ayrı ayrı yaygınlığı; bölge, yaş grubu, evlilik durumu, eğitim ve refah düzeyi açısından bazı kategorilerde farklılığı ortaya koymakla birlikte benzer bir örüntüden söz edilebilir.

Bu kapsamda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından ölümlle sonuçlanan kadına yönelik şiddet vakalarının derinlemesine analizini yapmak üzere araştırma yapılacaktır.

5
HEDEF

Şiddete uğrayan kadına, varsa çocuk/çocuklarına ve şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunanlara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.

FAALİYET 5.7

Şüpheli kadın intiharları ile töre ve namus adı altında işlenen cinayetlerle ilgili araştırma yapılacaktır.

SORUMLU KURUM	İLGİLİ KURUM	PERFORMANS GÖSTERGESİ	SÜRE
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	Adalet Bakanlığı Kalkınma Bakanlığı İçişleri Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Türkiye İstatistik Kurumu Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	Araştırma yapılması	2016-2018

AÇIKLAMA

Ülkemizde önemli bir sorun alanı olmasına karşın, töre ve namus saikiyle işlenen cinayetlerin yaygınlığına ilişkin veri oldukça kısıtlıdır. Sorunu belli bir bölgeyle sınırlamak sorunun bütününe görmeyi engellemektedir. Yürütülen çalışmalar söz konusu cinayetlere maruz kalan kişilerin büyük çoğunluğunun kadınlar ve kız çocukları olduğunu göstermektedir. Ayrıca, sınırlı sayıda olmakla birlikte yapılan çalışmalar ülkemizin bazı bölgelerinde yaşanan kadın intiharlarının temel nedeninin intihar eden kadınların ruhsal ve kişisel bozukluklardan ziyade töre ve namus anlayışından kaynaklanan şiddet olduğunu ortaya koymaktadır.

Dolayısıyla sorunla mücadele kapsamında gerekli verilerin elde edilmesini teminen Türkiye genelini temsil edecek örnekleme sahip, nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bir araştırma yapılacaktır.

T.C.
Aile ve
Sosyal Politikalar
Bakanlığı

KADININ STATÜSÜ

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C.
Aile ve
Sosyal Politikalar
Bakanlığı

BÖLÜM

UYGULAMA, İZLEME VE DEĞERLENDİRME

IV. UYGULAMA, İZLEME VE DEĞERLENDİRME

“Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2016-2020” ASPB Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Eylem Planında sorumluluğu belirlenen kurum ve kuruluşların katkı ve destekleriyle yürütülecektir.

Ulusal Eylem Planı’nda yer verilen faaliyetlerin izlenmesine ilişkin ASPB Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından bir **“rapor formatı”** oluşturulacaktır. Belirlenen raporlama formatı çerçevesinde Eylem Planında sorumluluğu bulunan kurum ve kuruluşlar hazırlayacakları raporları yılda bir kez KSGM’ye göndereceklerdir. Sorumlu kuruluşların sunduğu raporlar, KSGM tarafından derlenerek, yıllık **“İzleme Raporu”** hazırlanacak ve Bakanlık internet sayfasında yayınlanacaktır.

KSGM koordinasyonunda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı başkanlığında kurum ve kuruluşların üst düzey temsilcilerinin katılımı ile yılda bir kez toplanan **“Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi”**, Yıllık İzleme Raporu’na dayanarak Eylem Planı’nın yıllık değerlendirmesini yapacaktır.

Ulusal Eylem Planı’nın uygulanmasında ve izlenmesinde ihtiyaç duyulması halinde ASPB Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından geçici veya sürekli çalışma grupları oluşturulabilecektir.

Ayrıca ASPB Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen **“Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi”** kapsamında il düzeyinde kadına yönelik şiddetle mücadelede görev alan kurum ve kuruluşların üzerine düşen sorumlulukların belirlenmesi amacıyla 26 Proje ilinde 2017-2020 yıllarını kapsayan **“Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları”** hazırlanmıştır. Ulusal Eylem Planı perspektifinden hazırlanan İl Eylem Planları kadına yönelik şiddetle mücadele alanında il düzeyinde önemli rehber niteliği taşıyacak olup, Ulusal Eylem Planı’nın yerel düzeyde uygulanmasında ve izlenmesinde önemli bir araç olacaktır.

KAYNAKÇA

- 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542a9758369dc31550b3ac56/ailenin_korunmasi_ve_kadina_karsi_siddetin_onlenmesi-ne_dair_kanun.pdf
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı, (2012). <http://sgb.aile.gov.tr/data/5434f94f-369dc31d48e42de7/ASPB%202013-2017%20%20strateji%20planı.pdf>
- Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (FRA), (2014), http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf.
- Avrupa Konseyi (AK) Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi Açıklayıcı Kitapçık, (2011), <http://www.ihop.org.tr/2012/01/31/acklayc-kitapck-kadnlara-yoenelik-iddet-ve-ev-ci-iddetin-oenlenmesi-ve-bunlarla-muecadeleye-dair-soezleme/>
- Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, (2002), "Üye devletlere kadınların şiddete karşı korunmasına ilişkin Tavsiye Kararı Rec(2002)5 ve İzahat Belgesi", <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi-belgeler>
- Başbakan Sayın Binali YILDIRIM tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Sunulan 65. Hükümet Programı, (2016), http://www.basbakanlik.gov.tr/forms/_global/_government/pg_GovernmentProgram.aspx (Erişim tarihi 20.06.2016).
- BM Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), (2013), "Ending Child Marriage: Progress and Prospects", s.2. http://www.unicef.org/media/files/Child_Marriage_Report_7_17_LR..pdf.
- BM Genel Kurulu Üçüncü Komite Raporu üzerine (A/63/425) 63/155 Kadına Yönelik Her Türlü Şiddetle Mücadelenin Yoğunlaştırılması, <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi-belgeler>
- BM İstatistik Birimi (UNSTATS), (2015), "Dünya'da Kadın 2015: Eğilimler ve İstatistikler", <http://unstats.un.org/unsd/gender/worldswomen.html>
- BM Kadınlara Karşı Şiddetin Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri, (1993), <https://www.tbmm.gov.tr/komision/in-sanhaklari/pdf01/221-227.pdf>
- CEDAW Tavsiye Kararları 19 Sayılı Tavsiye Kararı, (1992), <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi-belgeler>

- CEDAW Tavsiye Kararları 12 Sayılı Tavsiye Kararı, (1989), <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi-belgeler>
- Devlet Denetleme Kurulu, (2013), "Merkezi ve yerel kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının, kadın ve çocuklara yönelik şiddetle mücadele kapasite ve imkânlarının değerlendirilmesi raporu", s: 1118-1141. <http://www.sck.gov.tr/oecd/Kadin%20ve%20Çocuklara%20Yönelik%20Şiddetle%20Mücadele%20Kapasite%20ve%20İmkânlarının%20Değerlendirilmesi-Devlet%20Denetleme%20Kurulu%20Raporu.pdf>
- Dünya Sağlık Örgütü, (2013), "Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence". http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/85241/1/WHO_RHR_HRP_13.06_eng.pdf?ua=1
- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, "2014 Yılı Faaliyet Raporu", s.63. <http://www.hsyk.gov.tr/dosyalar/faaliyet/faaliyet-raporu-2014/2014-faaliyet-raporu.html>
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM), (2014), "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması", <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542950d5369dc32358ee2bba/Ana%20Rapor.pdf>
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM), (2008), "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması", <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kadininstatusu/tdvaw/anasayfa.htm>
- Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi Genel Tavsiye Kararları, CEDAW Genel Tavsiyeler No: 24. "Kadınlar ve Sağlık", (1999), <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi->
- Öncelikli Dönüşüm Programları, 10. Kalkınma Planı (2014-2018) Aile ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması Programı Eylem Planı, (2015), <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/OncelikliDnusunumProgramlariEylemPlanlar/Attachments/26/22%20Ailenin%20ve%20Dinamik%20Nüfus%20Yapısının%20Korunması%20Programı%20Eylem%20Planı.pdf>
- Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu, (1995), <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasi-belgelerkuruluslar/uluslararasi-belgeler>
- TBMM Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Meclis Araştırması Komisyonu Raporu, (2015), Cilt II, s.759. <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/duyular/meclis-arastirma-komisyonu-raporu-hakinda-duyuru>

T.C.
Aile ve
Sosyal Politikalar
Bakanlığı

KADININ STATÜSÜ

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah.
2177 Sok. No: 10/A Kat: 20-21
Çankaya/Ankara/TÜRKİYE
Telefon: +90 312 705 91 77 / +90 312 705 91 78
Faks: +90 312 705 91 92

<http://www.kadininstatusu.gov.tr>